28.8.2026

Itäisen kumppanuuspöydän muistio

Aika	torstai 27.8.2026 klo 16.34–19.02
Paikka	WillaSukka, Kesäpolku 10, Immilä
Läsnä	**jäsenet**

Falk Mika, poistui klo 18.34	Kemppi Meeri
Grönroos Rauno	Koli Tanja
Haiko Riikka	Koponen Joni
Hakonen Tiina	Kuusela Harri
Heinonen Jaana	Mertaranta Pirjo
Henttonen Jani	~~Nuto Marita~~
Hyytiä Arja	Päivä Matias, poistui klo 17.44
~~Jantunen Anna Mari~~	~~Rämö Anne Maria~~
Jouhilahti Eija	~~Suppi Merja~~
~~Karjalainen Teemu~~	~~Virta Ronja~~

Puheenjohtaja	
	Henttonen Jani
Sihteeri/koordinaattori	
	Mäkinen Tia
Asiantuntijat	
	-

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen.

Lahden kaupunki Harjukatu 31, PL 202 15101 Lahti p. 03 814 2355 kirjaamo@lahti.fi www.lahti.fi Y-0149669-3 kumppanuuspoydat@lahti.fi

2. Läsnäolijoiden toteaminen

Todettiin läsnäolijat.

3. Edellisen kokousmuistion hyväksyminen

Hyväksyttiin 31.3.2026 kokousmuistio.

4. Lasten ja nuorten perheiden palvelukyselyn koonti

Lahden kaupunki keräsi tietoa lasten, nuorten ja perheiden palveluiden toimivuudesta, saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Näkemyksiä toivottiin perheiltä ja huoltajilta, joilla on alle 19-vuotiaita lapsia ja nuoria Lahden kaupungin palveluiden piirissä. Kyselyyn pystyi vastata myös lapsi tai nuori itse tai lasten ja nuorten kanssa työskentelevä henkilö. Kyselyyn vastausaika oli 6.2.–28.2. Kyselyyn pystyi vastata OmaLahti-osallistumissivustolla ja siihen vastasi 375 henkilöä, joista 88 % oli naisia. Merkittävä osa vastaajista kävi töissä (74 %). Eniten vastauksia saatiin eteläisen (34 %) ja itäisen (33 %) Lahden palveluita koskien. Tulokset luovat kokonaiskuvaa ja antavat suunta-antavaa tietoa lasten, nuorten ja perheiden palveluista Lahdessa.

Kyselyn avulla arvioidaan perheiden kokemusta ja näkemystä Lahden

- varhaiskasvatuspalveluista,
- perusopetuksesta, harrastus- ja iltapäivätoiminnasta,
- lukion ja toisen asteen opetuksesta,
- nuorisopalveluista,
- koulukuljetuksesta,
- joukkoliikenteen käytöstä sekä asumisesta.

Kootun tiedon pohjalta arvioidaan asiakastyytyväisyyttä, alueellisia palveluverkkoja sekä palveluiden muutosten vaikutuksia. Vastauksista saatiin arvokasta tietoa kaupungin ja alueiden palveluiden kehittämiseksi. Kyselyn tulokset on toimitettu Lahden kaupungin aluepalvelutoimikunnalle, asianomaisille lautakunnille sekä toiminnasta vastaaville palveluille. Tulosten koonti käsitellään alueellisissa kumppanuuspöydissä, jotka voivat

Lahden kaupunki Harjukatu 31, PL 202 15101 Lahti p. 03 814 2355 kirjaamo@lahti.fi www.lahti.fi Y-0149669-3 kumppanuuspoydat@lahti.fi

halutessaan antaa kannanottonsa toimialueensa suunnitteluun, päätöksiin sekä palveluiden kehittämiseksi. Tulosten koonti on julkaistu myös kaupungin verkkosivuilla lahti.fi/osallistujavaikuta.

Kumppanuuspöydälle esiteltiin tulosten koonti. Kumppanuuspöytä kävi asiasta keskustelua ja merkkasi tiedoksi tulokset sekä päätti huomioida tulokset muun muassa aluepalveluohjelmalausunnossaan. Käytiin keskustelua seurantakyselyn tekemisestä muutaman vuoden päästä. Kyselyn jälkeen on Nastolaan saapunut lisää maahanmuuttajaperheitä. Lisäksi lasten ryhmäkoot ovat liian suuret edelleen Rakokiven koulussa.

5. Lahden asukaspaneelin antama julkilausuma talouden suunnittelusta 2026

Lahden kaupunki halusi kuulla asukkaitaan paremmin vuoden 2027 talousarvion ja vuosien 2027–2029 taloussuunnitelman laadinnan varhaisessa vaiheessa, sekä pohtia asukkaiden kanssa yhdessä suunnitelman painotuksia ja arvoja. Kaupunginvaltuuston tuella asukaspaneelia päätettiin kokeilla tänä vuonna.

Kutsu lähetettiin Lahden alueellisten kumppanuuspöytien 80 jäsenelle sekä kirjeitse satunnaisesti valituille 500 15–85-vuotiaalle asukkaalle. Satunnaisotannalla kutsutuista asukkaista 24 ilmoittautui, ja 17 henkilöä tuli valituksi asukaspaneeliin. Kumppanuuspöydistä osallistui 43 henkilöä. Paneeli koostui siis 60 eri ikäisestä, taustaisesta ja eri alueilla asuvasta lahtelaisesta. Joukossa oli opiskelijoita, eri alojen ammattilaisia, työttömiä, eläkeläisiä ja vieraskielinenkin.

Panelistit valmistautuivat etukäteen OmaLahti-osallistumissivustolla Lahden kaupungin talouden tilannekuvaan ja materiaaleihin sekä osallistuivat halutessaan talouspalveluiden järjestämään Teams-infoon 1.4.2026. Infon tallenteen pystyi myös katsomaan jälkikäteen verkossa. Lisäksi osallistujat vastasivat ennakkokysymykseen verotuksesta.

60 osallistujan paneeli kokoontui 18.4. kumppanuustalo Fellmanniaan, jossa keskusteltiin ohjatusti kahdeksassa pienryhmässä. Osallistujat keskustelivat kaupungin taloudesta ja siitä, millaisia painotuksia yhteisten rahojen käytössä tulisi tehdä, jotta Lahti olisi houkutteleva

Lahden kaupunki Harjukatu 31, PL 202 15101 Lahti p. 03 814 2355 kirjaamo@lahti.fi www.lahti.fi Y-0149669-3 kumppanuuspoydat@lahti.fi

asuinpaikka kaiken ikäisille. Lisäksi panelistit pääsivät kertomaan, miten kaupungin talouden ratkaisut näkyvät lahtelaisten elämässä. Panelisteilta ei vaadittu erikoisaamista tai tuntemusta, miten lainsäädäntö vaikuttaa kaupungin tuloihin ja menoihin.

Julkilausuman sisältö koostuu neljästä teemasta:
1. Kaupungin tulojen kasvattaminen
2. Kaupungin palvelujen kustannusten hillintä
3. Millaiset investoinnit tekevät Lahdesta houkuttelevan asuinpaikan
4. Tekijät, jotka pitävät sinut asumassa tai saisivat muuttamaan Lahdesta

Neljän eri teeman käsittely ja valmistelu oli jaettu kahdelle ryhmälle, jotka pohtivat asiaa kahdesta eri näkökulmasta:
1. mihin Lahti voisi panostaa tai mistä voisi säästää
2. mihin Lahti ei voisi panostaa tai mistä ei voisi säästää

Teemaryhmät kommentoivat päivän aikana toisen teemaryhmän luonnosta ja sisältöä muokattiin kommentoinnin pohjalta. Keskustelujen ja puntaroinnin pohjalta laadittiin julkilausumaluonnos, jota panelistit kommentoivat 24.4.–3.5. välisenä aikana OmaLahti-sivustolla. Lopuksi kaikki äänestivät julkilausuman kannatuksesta 6.5.–11.5.

Julkilausuma on asukaspaneelin yhteinen pohdittu näkemys, mutta julkilausuman kanssa eivät kaikki ole välttämättä samaa mieltä. Kirjaukset ovat kompromisseja ja eriävät näkökulmat on kirjattu tämän julkilausuman loppuun. Liitteenä on julkilausuma. Lue uutinen verkkosivuilta asukaspaneelin julkilausumasta sekä kaupunginjohtajan ja kaupunginhallituksen puheenjohtajan antamat kommentit.

Julkilausuma ja suositukset vietiin tiedoksi kaupungin johdolle 12.5. ja kaupunginhallitukselle 26.5. osana vuoden 2027 talousarvion valmistelua. Valtuustoryhmien puheenjohtajille julkilausuma esiteltiin 13.8., ja talousarvioprosessin edetessä se esitellään valtuustolle 9.10. Kaupunginhallitus antaa asukaspaneelille mahdollisen vastauksen aikaisintaan marraskuussa talousarvion ja taloussuunnitelman päätöksen yhteydessä.

Lahden kaupunki Harjukatu 31, PL 202 15101 Lahti p. 03 814 2355 kirjaamo@lahti.fi www.lahti.fi Y-0149669-3 kumppanuuspoydat@lahti.fi

Talouspalvelut ovat linjanneet osana palvelualueensa osallisuussuunnitelmaa, että vastaavaa hybridimuotoista asukaspaneelia toteutettaisiin jatkossa kerran valtuustokaudessa taloussuunnittelun tukena. Välivuosina taloussuunnittelua tehdään yhdessä kumppanuuspöytien kanssa.

Julkilausuma ja sen eteneminen kaupungin päätöksenteossa sekä kumppanuuspöytien osallistuminen jatkossa tuotiin tiedoksi kumppanuuspöydälle.

6. Itäisen kumppanuuspöydän lausunto asemakaavamuutoksen luonnoksesta A-2977 Rapparintie 1, Uusikylä (Rakokiven sotepe-keskus)

Lahden kaupunkiympäristön palvelualue on pyytänyt lausuntoa asemakaavamuutoksen luonnoksesta A-2977, joka koskee Uudenkylän (36.) kaupunginosan kortteleita 216 tontteja 4 ja 5, korttelia 36002 sekä katu- ja lähivirkistysaluetta (Rakokiven sotepe-keskus). Luonnosvaiheen kuuleminen on 2.7.–24.8.2026. Asemakaavan muutosehdotuksen on tarkoitus olla kaupunkiympäristölautakunnan käsittelyssä 14.10.2026. Itäinen kumppanuuspöytä sai suunnittelijalta lisäaikaa lausunnon antamiseen 4.9. asti. Liitteenä on lausuntopyyntö. Muut asiakirjat ovat luettavissa kaupungin verkkosivuilta.

Kumppanuuspöydälle toimitettiin lausuntopyyntö liitteineen sähköpostitse 29.7. Kommentteja pyydettiin suunnitelmasta 16.8. mennessä. Kumppanuuspöytä valmisteli lausuntoa Teams-palaverissa ke 12.8. Valmisteltu lausuntoluonnos toimitetaan kumppanuuspöydille sähköpostitse ennen kokousta.

Kumppanuuspöydän lausuntoluonnos esitettiin ja muokattiin kokouksessa. Asiasta käytiin keskustelua. Päätettiin, että koordinaattori lähettää lausuntoluonnoksen muokkauksen jälkeen kommentoitavaksi sähköpostitse. Jäsenistö voi kommentoida lausuntoluonnos ti 1.9. mennessä, jonka jälkeen se toimitetaan lausunnon pyytäjälle. Lausuntoluonnos on muistion liitteenä.

Lahden kaupunki Harjukatu 31, PL 202 15101 Lahti p. 03 814 2355 kirjaamo@lahti.fi www.lahti.fi Y-0149669-3 kumppanuuspoydat@lahti.fi

7. Itäisen kumppanuuspöydän lausunto Lahden kaupungin aluepalveluohjelmasta

Lahden kaupungin aluepalveluohjelman lausuntoluonnos (D/3522/2026) esiteltiin kumppanuuspöydille aluepalvelutoimikunnan, asukasyhdistysten, kumppanuuspöytien ja vaikuttamistoimielinten yhteisseminaarissa 20.8.2026. Ohjelmaan on voinut tutustua myös kaupungin verkkosivuilla tai keväällä 2026 järjestetyissä Kerro Pois! -tilaisuuksissa.

Kumppanuuspöydille toimitettiin aluepalveluohjelmaa koskeva lausuntopyyntö asialistan lähettämisen jälkeisenä aikana 21.8. sähköpostitse. Lausuntoaika on 21.8.-9.9.2026.

Yhteisseminaarissa 20.8. käynnistettiin työskentely, jossa alueellisissa ryhmissä tarkasteltiin ja keskusteltiin aluepalveluohjelmasta eri näkökulmista. Kumppanuuspöydät ovat voineet hyödyntää yhteisseminaarissa tuotettua aineistoa lausuntoa valmistellessaan.

Itäinen kumppanuuspöytä kävi keskustelua aluepalveluohjelman luonnoksesta ja toimenpide-ehdotuksista sekä päätti lausunnon antamisesta kokouksessaan. Päätettiin, että koordinaattori lähettää lausuntoluonnoksen muokkauksen jälkeen kommentoitavaksi sähköpostitse. Lisäksi koordinaattori toimittaa sähköpostilla jäsen Arja Hyytiän näkemyksiä aluepalveluohjelmasta. Jäsenistö voi kommentoida ja täydentää lausuntoa ti 1.9. mennessä, jonka jälkeen se toimitetaan lausunnon pyytäjälle. Lausuntoluonnos on muistion liitteenä.

8. Itäisen kumppanuuspöydän esitys Lahti-mitalin saajaksi 2026

Kaupungin toimielimillä sekä lahtelaisilla järjestöillä, yrityksillä, yhteisöillä ja koulutusorganisaatioilla on oikeus tehdä kaupunginhallitukselle esityksiä Lahden mitalin myöntämisestä. Lahden kaupungin valtuustotoimikunta pyytää esityksiä Lahden mitalin saajasta. Esityksessä tulee kuvata ehdokkaan toiminta ja ansiot Lahden kaupungin hyväksi sekä perustella, miksi ehdokas täyttää Lahden mitalin myöntämisen edellytykset. Esitykset pyydetään toimittamaan kirjallisina 30.9.2026 mennessä osoitteeseen kirjaamo@lahti.fi. Pyyntö on toimitettu kumppanuuspöydälle sähköpostitse 29.7.2026 ja ehdotuksia pyydetään 16.8. mennessä koordinaattorille. Kirje liitteenä.

Lahden kaupunki Harjukatu 31, PL 202 15101 Lahti p. 03 814 2355 kirjaamo@lahti.fi www.lahti.fi Y-0149669-3 kumppanuuspoydat@lahti.fi

Kumppanuuspöytä kävi asiasta keskustelua ja hyväksyi puheenjohtajiston esityksen Lahti-mitalin saajasta. Esitys on muistion liitteenä.

9. Tuki ja kumppanuus

-

10. Saapuneet ja lähteneet asiakirjat

1. Itäisen kumppanuuspöydän kommentit Linnaistentien asemakaavan luonnoksesta A-2975 (Linnaistentien teollisuusalue, Kujala); lähetetty sähköpostitse kaupunkisuunnittelulle ja kaupunginkirjaamoon 15.6.2026
2. Saapunut kaupunginhallitukselta kirjepyyntö esittää Lahden mitalin saajaa (1.6.2026/163§); saapunut sähköpostitse 17.6.2026
3. Itäisen kumppanuuspöydän puheenjohtajista vastaus Kaupunkiympäristön palvelualueelle asemakaavamuutosten luonnoksesta A-2947 (Varikontie 9, Uusikylä); lähetetty sähköpostitse 31.7.2026
4. Saapunut kumppanuuspöydille tiedote roskapäivästä 5.9.; saapunut sähköpostitse 13.8.2026

Saapuneet lausuntopyynnöt:

1. Saapunut Kaupunkiympäristön palvelualueelta lausuntopyyntö asemakaavamuutoksen luonnoksesta A-2977 Rapparintie 1, Uusikylä (Rakokiven sotepe-keskus); saapunut sähköpostitse 23.6.2026
2. Saapunut Kaupunkiympäristön palvelualueelta lausuntopyyntö asemakaavamuutosten luonnoksesta A-2947 (Varikontie 9, Uusikylä); saapunut sähköpostitse 31.7.2026
3. Saapunut Lahden kaupungin aluepalvelutoimikunnalta lausuntopyyntö Lahden kaupungin aluepalveluohjelman lausunnon luonnoksesta; saapunut sähköpostitse 21.8.2026

Lahden kaupunki Harjukatu 31, PL 202 15101 Lahti p. 03 814 2355 kirjaamo@lahti.fi www.lahti.fi Y-0149669-3 kumppanuuspoydat@lahti.fi

11. Kumppanuuspöydän aloitteet ja esitykset

-

12. Muut asiat

1. Keskusteltiin aloitteesta Nastolan Kirkonkylän koulun lähiliikuntapaikan ja leikkialueen säilyttämiseksi ja hyväksyttiin asian valmistelun käynnistäminen. Mukana valmistelussa Pirjo, Jani, Jaana ja Tiina.
2. Todettiin kumppanuuspöydän kuluarvio ja koordinaattori lupasi ilmoittaa uusien laskelmien jälkeen tilanteen.
3. Esiteltiin Lahden osallistuvan budjetoinnin toimintamallin 2020–2025 arvioinnin tulokset ja jatkokehittämisen sekä valtuustopäätöksen toimintamallin jatkosta 8.6. § 35
4. Kerrottiin Lahden yhteisöjen varautumismallin kehittämisen etenemisestä ja tietoa Nastolan alueen yhdistysilloista
5. Sovittiin, että koordinaattori selvittää, miten olisi parasta tukea Nastolan alueen itsenäisyysjuhlan järjestämistä. Hyväksyttiin juhlan tukeminen.
6. Varapuheenjohtaja Rauno Grönroos kertoi senioreiden maksuttomista digikinkereistä, jotka alkavat maanantaisin 7.9. klo 13–15 alkaen Nastolan seurakuntatalolla.
7. Menneet tapahtumat
   - Lempi- ja Nestori-palveluliikenteiden tulevaisuustilaisuus ke 15.4.
   - Asukaspaneeli talouden suunnittelusta la 18.4.
   - Koko perheen kevättapahtuma ja Kerro Pois! -keskustelu palveluista su 3.5.
   - Kirkonkylä-Rakokiven roskakävely ke 6.5.
   - Nastolan kaavailta ti 12.5.
   - Villähteen kylämarkkinat la 1.8.
   - Koulutien turvaajatempaus ke 12.8.
   - Nastolan yhdistysilta – Lahden varautumisen malli yhteisöille to 13.8.

Lahden kaupunki Harjukatu 31, PL 202 15101 Lahti p. 03 814 2355 kirjaamo@lahti.fi www.lahti.fi Y-0149669-3 kumppanuuspoydat@lahti.fi

- Kerro Pois! -karkkia ja keskustelua Nastolan leikkialueilla (Turranmetsä ja Niinitie) ke 19.8. Koonti asukkaiden kirjauksista esiteltiin kokouksessa ja toimitetaan muistion liitteinä.
- Lahden aluepalveluohjelman esittely kumppanuuspöydille ja asukasyhdistyksille to 20.8.

8. Tulevat tilaisuudet ja tapahtumat
   - Yhteinen luontoretki lohkarepuistoon; Sovittiin, että koordinaattori laittaa päivämäärävaihtoehtojen äänestyksen WhatsAppilla huomioiden oppaan pääsyn mukaan. Mahdollinen toteutus viikolla 38. Mukaan ovat tervetulleita perheenjäsenet ja lemmikit.
   - Roskapäivä on 5.9., joten jokainen vie viestiä ja voi osallistua mukaan aiemmin lähetetyn kutsun mukaisesti.
   - Marja- ja sieniretki Pajulahdessa to 10.9. klo 17–19 (FIN/RUS/ENG)
   - Vanhustenviikko 5.–11.10.; Sovittiin, että koordinaattori selvittää Kotivara 72 h-opastuksen järjestämisestä Nastolan kirjastolla vanhusten viikolla. Tilaisuus järjestettäisiin yhteistyössä Päijänne-Leaderin Tiina Västilän kanssa. Lisäksi selvitetään mahdollisuus jakaa heijastinvaljaita ikärikkaille eläkeläisille vanhustenviikolla Karistossa. Valjaita toimitetaan myös Nastolan kirjastolle.
   - Suunnittelukokous ja työpaja ke 25.11.; Odotetaan Erstan kartanon Kaarisillan tarjousta.
   - Selvitetään, onko Rakokiven joulunavaus la 28.11.; Sovittiin telttapaikasta, Kerro Pois! -keskusteluista ja toiminnan kustantamisesta Joulunavaukseen. Ehdotetaan lyhentämään tapahtuma-aikaa 1,5 tuntiin. Jaetaan mahdollisesti joulukalentereita.
   - Sovittiin Kerro Pois! -puuroa ja keskustelun/Kirkonkylän joulutapahtuman järjestämisestä Nastolan aurinkolinnalla 5.12. yhteistyössä Nastolan seurakunnan kanssa. Selvitetään roolit ja kustannukset.
   - Mahdollisesti kumppanuuspöytien yhteinen päivä Lahden joulukylän mökissä.

Lahden kaupunki Harjukatu 31, PL 202 15101 Lahti p. 03 814 2355 kirjaamo@lahti.fi www.lahti.fi kumppanuuspoydat@lahti.fi Y-0149669-3

- Lahden seudun liikenne kehottaa tilaamaan uutiskirjeensä verkossa osoitteessa lsl.lahti.fi. Kumppanuuspöydästä tuli toive välittää tietoa, että ePalautejärjestelmää kehitettäisiin, jotta voisi vastata kaupungin vastaukseen.
- Nastola-seura on toteuttamassa mahdollisesti Villähteen Vanhankartanon mäen luontoreitistöön uudet opasteet.

13. Kokouksen päättäminen ja seuraava kokous

Päätettiin kokous. Seuraava kokous ti 29.9.2026 Nastolan seurakuntatalon Annan salissa, Immiläntie 2.

Liite

1. Lahden asukaspaneelin julkilausuma talouden suunnittelusta 2026
2. Lausuntopyyntö asemakaavamuutoksen luonnoksesta A-2977 Rapparintie 1, Uusikylä (Rakokiven sotepe-keskus)
3. Itäisen kumppanuuspöydän lausunto asemakaavamuutoksen luonnoksesta A-2977 Rapparintie 1, Uusikylä (Rakokiven sotepe-keskus)
4. Kaupunginhallituksen kirjepyyntö esittää Lahden mitalin saajaa (163§)
5. Itäisen kumppanuuspöydän esitys Lahti-mitalin saajaksi 2026
6. Lausuntopyyntö Lahden kaupungin aluepalveluohjelman lausunnon luonnoksesta
7. Itäisen kumppanuuspöydän lausunto Lahden kaupungin aluepalveluohjelmasta
8. Kirjaukset asukaskommenteista Kerro Pois! -karkkia ja keskustelua Nastolan leikkialueilla (Turranmetsä ja Niinitie) ke 19.8. tilaisuudesta
9. Yhteenveto keskusteluista Kerro Pois! -karkkia ja keskustelua Nastolan leikkialueilla (Turranmetsä ja Niinitie) ke 19.8. tilaisuudesta

Allekirjoitukset

Jani Henttonen	Tia Mäkinen
puheenjohtaja	sihteeri

Lahden kaupunki Harjukatu 31, PL 202 15101 Lahti p. 03 814 2355 kirjaamo@lahti.fi www.lahti.fi kumppanuuspoydat@lahti.fi Y-0149669-3

Lahden asukaspaneelin julkilausuma talouden suunnittelusta 2026

Asukaspaneelin suositukset Lahden kaupungin talouden suunnittelun tueksi.

Lahti

Johdanto

1. Tavoitteet ja tehtävänanto

Lahden kaupunki halusi kuulla asukkaitaan paremmin vuoden 2027 talousarvion ja vuosien 2027–2029 taloussuunnitelman laadinnan varhaisessa vaiheessa, sekä pohtia asukkaiden kanssa yhdessä suunnitelman painotuksia ja arvoja. Kaupunginvaltuuston tuella asukaspaneelia päätettiin kokeilla vuonna 2026, jonka jälkeen arvioidaan vastaavan paneelin jatkosta. Valmisteltu julkilausuma ja suositukset viedään tiedoksi vuoden 2027 talousarvion valmisteluun kaupungin johdolle ja kaupunginhallitukselle keväällä 2026 sekä kaupunginvaltuustolle talousarvioprosessin edetessä.

Paneelilla tavoitellaan

- kuntalaisten osallistumismahdollisuuksien vahvistamista aiempaa aikaisemmassa talouden valmisteluvaiheessa
- yhteistä aiheiden käsittelyä ja yhteistä näkemystä ennen päätöksentekoa osana talousvalmistelua ja sen tueksi
- ymmärryksen lisäämistä käsiteltävistä aiheista ja lahtelaisista
- erilaisten näkökulmien ja niiden taustalla olevien syiden ymmärtämistä
- tasavertaista kohtaamista
- osallisuuden tunteen vahvistamista eri lähtökohdista tuleville ihmisille
- sitoutumista käsiteltävään aiheeseen
- haasteiden ennakointia

2. Osallistujien kutsuminen ja taustatiedot

Kutsu lähetettiin Lahden alueellisten kumppanuuspöytien 80 jäsenelle sekä kirjeitse satunnaisesti valituille 500 15–85-vuotiaalle asukkaalle. Henkilöt poimittiin Digi- ja väestötietoviraston rekisteristä. Liitteenä on kutsukirje paneeliin.

Satunnaisotannalla kutsutuista asukkaista 24 ilmoittautui, ja 17 henkilöä tuli valituksi asukaspaneeliin. Kumppanuuspöydistä osallistui 43 henkilöä. Paneeli koostui siis 60 eri ikäisestä, taustaisesta ja eri alueilla asuvasta lahtelaisesta. Joukossa oli opiskelijoita, eri alojen ammattilaisia, työttömiä, eläkeläisiä ja vieraskielinenkin.

Naisia	30	0–19 v	1 kpl
Miehiä	29	20–39 v	14 kpl
Muu	1	40–59 v	32 kpl
Mediaani-ikä	46 vuotta	60–79 v	13 kpl

3. Toimintatavat ja työskentely

Panelistit valmistautuivat etukäteen OmaLahti-osallistumissivustolla Lahden kaupungin talouden tilannekuvaan ja materiaaleihin sekä osallistuivat halutessaan talouspalveluiden järjestämään Teams-infoon 1.4.2026. Infon tallenteen pystyi myös katsomaan jälkikäteen verkossa. Lisäksi osallistujat vastasivat ennakkokysymykseen verotuksesta.

60 osallistujan paneeli kokoontui lauantaina 18.4.2026 klo 9.00–15.30 kumppanuustalo Fellmanniaan, jossa keskusteltiin ohjatusti kahdeksassa pienryhmässä. Osallistujat keskustelivat kaupungin taloudesta ja siitä, millaisia painotuksia yhteisten rahojen käytössä tulisi tehdä, jotta Lahti olisi houkutteleva asuinpaikka kaiken ikäisille. Lisäksi panelistit pääsivät kertomaan, miten kaupungin talouden ratkaisut näkyvät lahtelaisten elämässä. Panelisteilta ei vaadittu erikoisaamista tai tuntemusta, miten lainsäädäntö vaikuttaa kaupungin tuloihin ja menoihin.

Julkilausuman sisältö koostuu neljästä teemasta

1. Kaupungin tulojen kasvattaminen
2. Kaupungin palvelujen kustannusten hillintä
3. Millaiset investoinnit tekevät Lahdesta houkuttelevan asuinpaikan
4. Tekijät, jotka pitävät sinut asumassa tai saisivat muuttamaan Lahdesta

Neljän eri teeman käsittely ja valmistelu oli jaettu kahdelle ryhmälle (A ja B), jotka pohtivat asiaa kahdesta eri näkökulmasta:

1. mihin Lahti voisi panostaa tai mistä voisi säästää
2. mihin Lahti ei voisi panostaa tai mistä ei voisi säästää

Teemaryhmät kommentoivat päivän aikana toisen teemaryhmän luonnosta ja sisältöä muokattiin kommentoinnin pohjalta. Keskustelujen ja puntaroinnin pohjalta laadittiin julkilausumaluonnos, jota panelistit kommentoivat 24.4.–3.5. välisenä aikana OmaLahti-sivustolla. Lopuksi kaikki äänestivät julkilausuman kannatuksesta 6.5.–11.5.

Julkilausuma on asukaspaneelin yhteinen pohdittu näkemys, mutta julkilausuman kanssa eivät kaikki ole välttämättä samaa mieltä. Kirjaukset ovat kompromisseja ja eriävät näkökulmat on kirjattu tämän julkilausuman loppuun.

Julkilausumassa on teemoittain:
1. pääviesti (otsikko)
2. konkreettiset toimenpidesuositukset teemoista
3. Muut huomiot, toiveet ja evästykset päätöksenteolle

Tiivistelmä julkilausumasta

Julkilausumassa käsiteltyjen teemojen suositukset ja kirjausten tyylit ovat ryhmiensä näköisiä. Julkilausumassa korostuvat pitkäjänteisyys, ennakoitavuus ja sosiaalisten vaikutusten huomioon ottaminen talouden suunnittelussa. Tulojen kasvattamisen osalta painotettiin maltillisia ja oikeudenmukaisia keinoja, joiden vaikutukset eri väestöryhmiin ja kaupungin vetovoimaan arvioitaisiin huolellisesti.

Paneeli teki selkeän eron korotettavissa olevien maksujen ja niiden maksujen välillä, joiden kohtuuhintaisuus nähdään hyvinvoinnin ja strategisten tavoitteiden kannalta välttämättömänä. Kustannusten hillinnässä keskiössä ovat toiminnan tehostaminen, tilojen tehokas käyttö, päällekkäisyyksien purkaminen sekä hankintojen ja sopimusten suunnitelmallinen hallinta.

Investoinneissa painopiste on peruspalveluissa, erityisesti kouluissa, päiväkodeissa ja monitoimitaloissa, joita tarkasteltiin elinkaariajattelun, hyvinvoinnin ja alueellisen vetovoiman näkökulmista. Talouden säästöt eivät välttämättä tarkoita asioiden heikentämistä, vaan voivat tarkoittaa myös asioiden tehostamista, parantamista ja järkeistämistä.

Asumiseen vaikuttavissa teemoissa korostuivat koulutus- ja työpolkujen jatkuvuus, lähipalvelut, työllisyys sekä asukkaiden aito osallisuus. Erityisesti epävarmuus ja heikko osallistumisen kokemus nähdään poismuuttoa lisäävinä tekijöinä.

piirros: Riia Celen

Julkilausuman teemat

1. Kaupungin tulojen kasvattaminen
2. Kaupungin palvelujen kustannusten hillintä
3. Millaiset investoinnit tekevät Lahdesta houkuttelevan asuinpaikan
4. Tekijät, jotka pitävät sinut asumassa tai saisivat muuttamaan Lahdesta

Kuva: Antti Sihlman Photo

Teema 1. Kaupungin tulojen kasvattaminen

Mitä maksuja Lahti voi korottaa?

Asukaspaneelin pääviesti

Lahden tulee painottaa maksuja, joiden negatiiviset sosiaaliset- ja hyvinvointivaikutukset ovat vähäisiä, ja jotka eivät heikennä kaupungin vetovoimaa. Maksuja ja veroja tulee kasvattaa maltillisesti ja oikeudenmukaisesti niin, ettei pienituloisten ja lapsiperheiden taakka kasva, eikä kaupungin vetovoima heikkene – painottaen kohdennettuja maksuja ja sanktioita sekä vain pieniä tuloveron nostoja.

Asukaspaneelin konkreettiset toimenpidesuositukset

1. Lahden kaupunki voi korottaa sakkoja, koska ne eivät kohdistu yhteen kohderyhmään tai pienituloisiin vaan perustuvat saajan omaan toimintaan. Sakot ja uhkasakot ohjaavat toimintaa ja luovat kannustimia (esim. pysäköinti, rakentaminen, ympäristön siisteys). Vaikka sakkojen kokonaistaloudellinen vaikutus on pieni, myös pienet tulot nähdään osana kokonaisratkaisua. Sakkoja ja pieniä maksuja tulisi tarkastella säännöllisesti ja tarvittaessa korottaa maltillisesti (esim. indeksikorotukset). Sakkojen nostolla on vain vähäisiä negatiivisia vaikutuksia eri kohderyhmiin, mutta valvonnan kustannukset tulisi ottaa huomioon. Sakot eivät vähennä suurempien toimijoiden investointihalukkuutta.
2. Asukaspaneeli suosittaa tuloveron nostoa tietyin edellytyksin, sillä tuloverolla on suuri vaikutus kaupungin kokonaistuloihin. Korotuksen tulisi olla hyvin maltillisia esim. 0,1–0,25 prosenttiyksikköä. Lahden ei haluta olevan verotuksen kärkikunta, vaan verotasoa tulee tarkastella suhteessa muihin kuntiin. Tuloveron nosto kohdistuu tasaisemmin kuin monet palvelumaksut, eikä suoraan heikennä pienituloisten asemaa tai nosta asumiskustannuksia. Veron nostolla mahdollistetaan muun muassa lapsiperheiden palvelut. Lahden tulisi myös lisätä ymmärrystä, mihin verovarojen käyttö kohdistuu.

Muut huomiot ja toiveet talouden suunnitteluun sekä päätöksenteolle

Asukaspaneeli suosittelee nostettavaksi myös rakentamiseen liittyviä maksuja. Maksujen osuus erityisesti suurempien hankkeiden kokonaiskustannuksista on vähäinen, eivätkä ne kohdistu erityisesti heikommassa asemassa oleviin. Maksuja tulee tarkastella säännöllisesti, jotta kokonaisuus pysyy ennakoitavana ja hyväksyttävänä. Asiakasmaksujen korotuksissa tulisi pohtia tuloperustaista porrastusta.

Lahden kaupungin tulisi tutustua uusiin rohkeisiinkin tulonlähteisiin, kuten kokeiluihin esimerkiksi tietulleista tai turistiverosta tulevaisuudessa. Lisäksi Lahden tulee panostaa strategian mukaisten hankerahoitusten hakuihin järjestelmällisesti.

Teema 1. Kaupungin tulojen kasvattaminen

Mitä maksuja Lahti ei voi korottaa?

Asukaspaneelin pääviesti

Joukkoliikenteen ja liikuntapalveluiden kohtuuhintaisuus kannustaa asukkaita kaupungin strategian mukaiseen kestävään ja hyvinvoivaan elämäntapaan. Aktiivinen elämäntapa tukee paikallisten palveluiden käyttöä.

Asukaspaneelin konkreettiset toimenpidesuositukset

1. Joukkoliikenteen maksuja ei saa nostaa, koska joukkoliikenne on keskeinen liikkumismuoto ikäihmisille, koululaisille, nuorille, pienituloisille sekä työssäkäyville. Se tarjoaa edullisen vaihtoehdon kalliille yksityisautoilulle. Joukkoliikenteen käytön lisääminen on osa kaupungin strategiaa ja sillä on merkittäviä positiivisia ympäristövaikutuksia yksityisautoiluun verrattuna. Käytön lisääminen edellyttää kohtuuhintaisuuden säilyttämistä sekä aikataulujen järkevämpää suunnittelua siten, että työ- ja koulumatkojen tarpeet sekä toimivat vaihtoyhteydet huomioidaan.
2. Liikuntapalvelujen maksuja ei saa korottaa, koska kaikki liikunta tukee ihmisten kokonaisvaltaista hyvinvointia, mielenterveyttä ja sosiaalisia suhteita. Liikuntapalveluiden tulee palvella kaikkia asukkaita, ja niiden tulee olla helpommin saavutettavissa joukkoliikenteen avulla. Kaupungin tulee huolehtia, että kaikki käyttäjäryhmät otetaan huomioon palveluiden suunnittelussa. Saavutettavilla uimahalli- ja uimakoulupalveluilla varmistetaan kaikille uimataito. Kaupungin tulee kehittää erilaisia ratkaisuja ja keinoja, kuten sporttikortti tai muut luovat ehdotukset, jotka lisäisivät liikuntapalvelujen käyttöä. Tässä voidaan hyödyntää myös yritysyhteistyötä. Kaupungin tulee edistää uuden sisäliikunta- ja monitoimihallin suunnittelua ja rakentamista.

Muut huomiot ja toiveet talouden suunnitteluun sekä päätöksenteolle

Lahden kaupungin tulee nostaa työllisyysastetta eri keinoin ja etsiä lisätuloja. Esimerkiksi kaupungin tilojen käyttöastetta tulisi nostaa, sillä tiloja on vajaakäytöllä. Kaavasuunnittelussa tulisi huomioida joustavasti kaavojen käyttötarkoitusten muutokset ja kokonaiskehitys. Lahti voisi ottaa käyttöön talousarvion laadinnan, lähtien aidosti vuoden aikana käytettävistä määrärahoista tai jopa lähtien nollatasosta.

Kuva: Katri Lehtola / Lahden kaupunki

Teema 2. Kaupungin palvelujen kustannusten hillintä

Mistä Lahden palveluista voisi säästää?

Asukaspaneelin pääviesti

Lahden kaupungin tulee keskittää toimintoja ja työskentelyä tarkoituksenmukaisesti omiin tiloihin sekä osallistaa käyttäjäryhmät tilasuunnitteluun, mikä mahdollistaa tilankäytön optimoinnin ja kustannusten hallinnan. Kaupungin tulisi vahvistaa johtamisen vastuuta ja taloudellisesti vastuullista toimintakulttuuria, jotta kokonaisjohtaminen ja resurssien käyttö vastaisivat paremmin nykyiseen taloustilanteeseen. Ostopalvelujen vähentämistä tulisi toteuttaa vahvistamalla sopimusten suunnitelmallisuutta ja valvontaa, selkeyttämällä osapuolten rooleja ja vastuita, sekä luomalla edellytykset paikallisten toimijoiden nykyistä tehokkaammalle hyödyntämiselle.

Asukaspaneelin konkreettiset toimenpidesuositukset

Lahden kaupungin tulee panostaa konkreettisesti seuraaviin asioihin ja varmistaa, että toimenpiteet tukevat kaupungin talouden tasapainoa, palveluiden saavutettavuutta sekä resurssien tehokasta käyttöä. Lisäksi toimenpiteet tulisi toteuttaa johdonmukaisesti, taloudellisesti vastuullisesti ja hyvän hallinnon periaatteita noudattaen.

1. Kaupungin tulee käyttää ensisijaisesti omia tilojaan eli järjestää palvelut, toiminnat ja työskentelyt omissa tiloissa. Esimerkiksi Palvelutori koetaan kustannuksiltaan korkeaksi, eikä sen palveluiden tavoittavuus välttämättä vastaa tavoitteita. Palvelutorin toimintoja ehdotetaan siirrettäväksi muihin olemassa oleviin tiloihin, kuten kirjastojen tai monitoimitalojen yhteyteen, jotta tilavuokrakustannuksia voidaan säästää.
2. Vajaalla käytöllä olevien tilojen käyttöä tulee tehostaa. Tilojen käyttöä tulee tarkastella käytännön toteutumisen näkökulmasta sekä tiivistää toimintoja todellista tarvetta vastaavaksi. Toimistotyöskentely tulisi keskittää kaupungin rakennuksiin. Etätyön vaikutukset on huomioitava siten, että työpisteet pysyvät aktiivisessa käytössä ja tilojen käyttöaste on korkea. Tilojen vuokraamista ulkopuolisille toimijoille tulisi lisätä. Monitoimitalojen ja koulujen ympärivuotista ja laajempaa käyttöä tulisi lisätä. Monitoimitalomallia pidetään myönteisenä kehityssuuntana. Palveluiden ja yksiköiden toivotaan ottavan eri kohderyhmät mukaan säästötavoitteen suunnitteluun keskustelun ja yhteiskehittämisen kautta. Esimerkiksi perusopetuksessa suunnitteluun voisivat osallistua oppilaat, huoltajat ja opettajat.
3. Palveluiden ostoja tulee karsia, koska niiden osuus menoista on merkittävä. Palveluostojen kokonaisuutta tulee tarkastella suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti. Valvontaa tulee tehostaa ja palveluntarjoajilta edellyttää sovittujen velvoitteiden täysimääräistä toteuttamista. Lisäksi kaupungin tulee arvioida, onko taloudellisesti perusteltua palauttaa joitakin palveluja omaksi toiminnaksi kustannustehokkuuden parantamiseksi.

Teema 2. Kaupungin palvelujen kustannusten hillintä

Mistä Lahden palveluista voisi säästää?

Asukaspaneelin konkreettiset toimenpidesuositukset

4. Päällekkäisiä toimintoja tarkastellaan ja poistetaan, jotta kaupungin toiminta olisi sujuvampaa ja kustannustehokkaampaa. Kaupungin toivotaan toteuttavan itse rahan käytön kriittistä tarkastelua ja olevan valmis muuttamaan totuttuja käytäntöjä.
5. Hankintaosaamista tulee vahvistaa ja lisätä. Yrittäjille tulee tarjota paremmat mahdollisuudet osallistua palveluiden tarjoamiseen ja kilpailutuksiin. Hankintojen pilkkominen pienempiin osiin on keino, joka mahdollistaisi myös pienempien yritysten osallistumisen. Useamman pienemmän yrityksen nähdään voivan yhdessä tuottaa palvelukokonaisuuden osia. Paikallisuuden suosimista ja hyödyntämistä lain puitteissa pidetään tärkeänä osana palveluiden järjestämistä. Vastuut tulisi selkeyttää sopimuksissa, sillä jaetun vastuun koetaan johtavan epäselvyyksiin. Sopimuksiin esitetään lisättäväksi sanktioita käytäntöjen noudattamisen varmistamiseksi sekä sanktioiden valvontaa.
6. Puolueita toivotaan haastettavan yhteisiin talkoisiin taloustilanteen vuoksi ja osallistumaan taloudelliseen vastuuseen. Myös kaupunginjohdon toivotaan näyttävän esimerkkiä taloudellisesti vastuullisessa toiminnassa. Kokouspalkkioissa tehdään säästöjä, jos varajäsenen ketjuttaminen jätetään pois ja kokoukset järjestetään silloin, kun asialistalle on kertynyt riittävästi käsiteltäviä asioita. Mahdolliset hallinnolliset matkustamiset ehdotetaan rahoitettavan hankerahoista. Hallinnollisia matkoja ja suuria benchmarking-vierailuja sekä laajoja ryhmämatkoja tulee vähentää, ja niiden tilalle suositellaan etäyhteyden hyödyntämistä. Myös tekoälyä tulisi hyödyntää benchmarkkauksessa. Kaupungin tilaisuuksissa ei tarjota alkoholia, vaan osallistujat hankkisivat sen itse halutessaan.

Muut huomiot ja toiveet talouden suunnitteluun sekä päätöksenteolle

Kaupungin tulee huomioida suunnittelussa ja päätöksenteossa myös joustavat ja mielikuvitukselliset ratkaisut työllisyyden lisäämiseksi, jotta työttömät, erityisesti nuoret, saadaan töihin ja kaupungin sakkomaksut pienemmäksi. Lahti voisi kehittää oppisopimusmallin systemaattiseksi osaksi kaupungin toimintaa ja sitoutua siihen. Lisäksi on tärkeää edistää mahdollisuuksia kevyen yrittäjyyden harjoittamiseen ilman, että siitä aiheutuu asiakkaalle perusteettomia seuraamuksia tai sanktioita.

Teema 2. Kaupungin palvelujen kustannusten hillintä

Mistä Lahden palveluista ei voisi säästää?

Asukaspaneelin pääviesti

Perusopetus ja nuorisopalvelut ovat keskeisiä ennaltaehkäiseviä investointeja, joihin on panostettava laadun, yhdenvertaisen tuen ja yhteisöllisyyden vahvistamiseksi. Opettajien osaamista sekä oppilas- tai ryhmäkohtaista tukea tarvitsevien ja maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten tukemista tulee vahvistaa Lahdessa. Samalla on kehitettävä tiivistä ja tavoitteellista yhteistyötä nuorisopalvelujen, työllisyyspalvelujen ja kolmannen sektorin kanssa. Näin voidaan lisätä lasten ja nuorten osallisuutta ja turvallisuutta sekä katkaista ylisukupolvista huono-osaisuutta.

Asukaspaneelin konkreettiset toimenpidesuositukset

1. Perusopetuksesta ja nuorisopalveluista ei tule säästää, vaan niitä tulee kehittää. Lasten ja nuorten osallistumista ja vaikutusmahdollisuuksia tulee lisätä. Laadukkaat palvelut lisäävät perheiden hyvinvointia, turvallisuutta ja alueiden elinvoimaa. Koko Lahti yhtenä oppilaaksiottoalueena lisää valinnanvapautta, mutta lähikoulut on turvattava erityisesti alakoululaisille.
2. Varhainen tuki lisää turvallisuutta ja hyvinvointia sekä ehkäisee ongelmien kasaantumista. Keskeinen tavoite on ylisukupolvisen huono-osaisuuden ja työttömyyden katkaiseminen. Oppilaskohtaista tukea tai ryhmätukea tarvitseviin ja maahanmuuttajataustaisiin lapsiin ja nuoriin tulee panostaa. Opetusryhmiä ei tule suurentaa ja integroiduissa ryhmissä resurssien on oltava riittävät. Tuen toteutumisessa olevat erot koulujen välillä tulee tasoittaa. Opettajien koulutukseen on panostettava, erityisesti oppilaskohtaisen tuen ja ryhmäkohtaisen tuen osaamiseen ja erityisopetukseen.
3. Perusopetuksen, nuorisopalvelujen, pajatoiminnan, työllisyyspalvelujen ja kolmannen sektorin yhteistyötä tulee vahvistaa. Yrittäjyyskasvatusta tulee lisätä ja monipuolistaa perusopetuksessa. Monitoimitalot ovat keskeinen toimintaympäristö yhteisöllisyydelle ja yhteistyölle. Niiden toimintaa tulee kehittää. Nuorisotilojen turvallinen sijainti ja palvelujen laatu vahvistavat alueiden elinvoimaa.

Muut huomiot ja toiveet talouden suunnitteluun sekä päätöksenteolle

Kaupungin tulee vähentää ulkopuolisten palvelujen käyttöä ja vahvistaa omaa osaamista. Kaikki palvelut on arvioitava ja sopeutettava tasapuolisesti. Hankkeet ovat tärkeä keino tuoda lisäresursseja ja uusia toimintamalleja. Joukkoliikennettä on järkiperäistettävä vastaamaan todellista kysyntää ja tuottamaan säästöjä. Työllisyyspalvelut on uudistettava kokonaisvaltaisesti, jotta sakkomaksuja ja työttömyyden kustannuksia voidaan vähentää. Työpajatoiminta on keskeinen keino työttömyyden kustannusten hillitsemisessä. Lahden hallintoa on kevennettävä ja rakenteita uudistettava rohkeasti. Esihenkilöiden määrää ja hallintokuluja on vähennettävä ilman, että hyvinvointi heikkenee. Hankintatoimea on kehitettävä ja hankintoja yhdistettävä kustannustehokkuuden parantamiseksi.

Kuva: Lahden kaupunki

Teema 3. Millaiset investoinnit tekevät Lahdesta houkuttelevan asuinpaikan

Mihin investointeihin Lahden kannattaa panostaa?

Asukaspaneelin pääviesti

Lahden on priorisoitava kouluihin, monitoimitaloihin ja päiväkoteihin tehtävät investoinnit niin, että ne toimivat kokonaisvaltaisina "alueen sydäminä" kaiken ikäisille ja tukevat yhteisöllisyyttä ja liikunnallisuutta. Koulut ja päiväkodit vahvistavat alueiden vetovoimaa, lasten ja nuorten hyvinvointia sekä kaupungin pitkän aikavälin taloudellista ja ekologista kestävyyttä.

Asukaspaneelin konkreettiset toimenpidesuositukset

1. Varmistaa, että koulu- ja päiväkoti-investoinnit tuottavat terveet, turvalliset tilat, jossa poissaolot ja sairastavuus vähenevät sekä oppimistulokset paranevat. "Halpa" rakentaminen tulee kalliiksi korjausvelkana, väistötiloina ja mainehaittana. Laadukas rakentaminen maksaa itsensä takaisin. Panostaa laadukkaaseen ja esteettisesti viihtyisään rakentamiseen (ei "bulkkia"), jossa hyödynnetään ekologisia materiaaleja ja mahdollisuuksien mukaan puurakentamista. Lahti voisi profiloitua mallikaupunkina, jossa on terveet koulut ja monimuotoiset pihat: Lahti - puurakentamisen mallikaupunki.Toteuttaa koulu- ja kampusrakennukset joustavasti muunneltavina ja monikäyttöisinä (ikäluokkien muutokset, ilta- ja viikonloppukäyttö, eri käyttäjäryhmät) tiloina. Muuntuvaksi suunniteltu koulurakennus soveltuu lasten vähetessä esim. vanhusten käyttöön.
2. Rakentaa luonnonmukaiset pihat, jossa huomioidaan ilmastomuutokseen sopeutuminen ja biodiversiteetti, kuten puita varjoiksi helteellä sekä rankkasateiden hallinta. Koulupihoihin investoitava toiminnallisina ja luonnonmukaisina ympäristöinä, joissa on vaihtelevaa maastoa, vihreyttä ja tilaa monipuoliselle liikkumiselle ympäri vuoden. Pihoja ei tule suunnitella vain pienille lapsille. Myös yläkoululaisille tarvitaan kiinnostavia ja aktiivisia ulkotiloja. Lisäksi yhteiset leikki- ja liikuntaympäristöt voivat palvella kaiken ikäisiä. Lahden kannattaa tavoitella omaleimaisia, leikkisiä ja esteettisesti miellyttäviä ratkaisuja, ja hakea rohkeasti oppia hyvistä esimerkeistä myös muualta.
3. Suunnitella monitoimitalot ja koulutilat alueen yhteisöllisiksi "sydämiksi", jossa on tiloja harrastuksille, iltakäytölle ja alueen yhteisille tapahtumille. Huolehditaan käytännön turvallisesta hallinnasta, kuten teknisesti toimivista kulunhallintajärjestelmistä ja esteettömyydestä. Lahti voisi harkita myös talonmiehen tehtävää uudelleen, koska se toisi inhimillisyyttä sekä apua ja turvaa arkeen. Varmistaa harrastus- ja liikuntatilojen mitoitus eri lajien tarpeille sekä tilojen kohtuullinen hinnoittelu, jotta tilat eivät jää vajaakäytölle ja harrastaminen on yhdenvertaisesti saavutettavaa. Ympäristöt voivat tuoda yhteen lapsia, nuoria, aikuisia ja ikääntyneitä esimerkiksi penkkien, keinujen ja yhteisten oleskelupaikkojen kautta.

Teema 3. Millaiset investoinnit tekevät Lahdesta houkuttelevan asuinpaikan

Mihin investointeihin Lahden kannattaa panostaa?

Asukaspaneelin konkreettiset toimenpidesuositukset

4. Lisätä käyttäjien, kuten lasten ja nuorten mukaan ottoa investointien suunnitteluun aidosti ja systemaattisesti. Selvitetään käyttäjätarpeet ja ideat sekä varmistetaan, että kuuleminen näkyy toteutuksessa. Tällöin syntyy omistajuutta ja ilkivalta vähenee. Pienten lasten rauhan tarve tulee huomioida suhteessa isompien oppilaiden ympäristöön. Tilaratkaisuilla on suora yhteys oppimisrauhaan ja tuloksiin. Näitä vaikutuksia kannattaa arvioida yhtä painavasti kuin investoinnin hintaa. Hyvä alku koulupolulla edesauttaa hyvää lapsuutta, mikä säteilee koko elämään.
5. Tehdä merkittävistä kouluverkon ja rakennusinvestointien päätöksistä systemaattinen vaikutusten arviointi (lapset ja nuoret, muut asukkaat, alueiden elinvoima, eriarvoistuminen, ympäristövaikutukset ja elinkaarikustannukset). Lisätä päätöksenteon ennustettavuutta kouluverkkoratkaisuissa ja vähentää pitkää epävarmuutta, koska epävarmuus heikentää alueiden asuntorakentamisen ja muuttamisen halukkuutta sekä jarruttaa asukkaiden investointeja. Keskittäminen voi näivettää etäämmällä olevia alueita.

Muut huomiot ja toiveet talouden suunnitteluun sekä päätöksenteolle

Talouden suunnittelussa on tärkeää huomioida, että investointien lykkääminen tulee pitkällä aikavälillä kalliimmaksi kuin ajoissa tehdyt investoinnit esimerkiksi kiinteistöjen kunnossapitoon ja laatuun.

Kouluverkon nykyinen epävarmuus heijastuu elinvoimaan. Kun ei tiedä, mikä on lapsen koulupolku jatkossa, perheet eivät uskalla investoida esimerkiksi kodin rakentamiseen. Liiallinen koulujen keskittäminen näivettää alueita, koska koulu ja palvelut siirtyvät liian kauas arjesta. Koulu on alueen vetovoiman ja pitovoiman ydin. Hyvämaineinen koulu houkuttelee niin asukkaita, opiskelijoita kuin hyviä opettajia.

Elinvoiman näkökulmasta toivotaan investointien kohdistamista myös yritysten toimintaedellytysten edistämiseen ja mahdollistamiseen esimerkiksi maankäytön ja infrarakentamisen kautta. Näin Lahti saa asukkaita sekä monitoimitaloille ja päiväkodeille käyttäjiä, työntekijöitä ja veronmaksajia.

Lahden olemassa olevia vahvuuksia ja perheille tärkeitä kohteita tulisi tehdä näkyvämmiksi. Viestitään hyvistä asioista, jotta investointien vaikutus vetovoimaan toteutuu.

Teema 3. Millaiset investoinnit tekevät Lahdesta houkuttelevan asuinpaikan

Mistä investoinneista Lahden tulisi säästää?

Asukaspaneelin pääviesti

Talouden säästöt eivät välttämättä tarkoita asioiden heikentämistä, vaan voivat tarkoittaa myös asioiden tehostamista, parantamista ja järkeistämistä.

Asukaspaneelin konkreettiset toimenpidesuositukset

1. Kaupunki voi lykätä liikennejärjestelyiden kehittämistä ja uudistamista, mutta korjausvelkaa ei tule kasvattaa ja parannusinvestoinnit on tehtävä. Liikenneratkaisuissa tulee toteuttaa kriittiset ylläpitotoimenpiteet arjen toimivuuden ja turvallisuuden varmistamiseksi. Elinkeinoelämän investointeihin liittyvät liikenneratkaisut on järjestettävä silloin, kun niihin liittyy kaupungille tuotto-odotuksia.

   Säästötoimenpiteissä tulee huomioida keskeisten julkisten palvelujen ja toimintojen saavutettavuus. Palveluverkon kehittämisen ja liikennejärjestelyjen tulee kulkea yhdessä. Yhteistyötä kaupungin ja hyvinvointialueen välillä tarvitaan palvelujen saavutettavuuden varmistamiseksi. Pysyvyys on myös osa saavutettavuutta.

2. Kaupungin tulee tarkastella, onko käytössä päällekkäisiä ICT-järjestelmiä. Lisäksi mahdollisuudet säästöihin kilpailuttamisten kautta tulee arvioida. Palvelutarpeet ja ohjelmistosopimukset tulee käydä läpi ennen uusia investointeja sen arvioimiseksi, mitä järjestelmiä ja työkaluja eri toiminnoissa todella tarvitaan. Lahden on esimerkiksi tarpeen arvioida, tarvitseeko koko henkilöstö samanlaiset digitaaliset työkalut ja paketit. Henkilöstön tukipalveluihin ja koulutukseen tulee panostaa, koska puutteellinen osaaminen lisää kustannuksia. Opetuksessa käytettävien tietojärjestelmien kokonaisuutta tulee yksinkertaistaa. Nyt käytössä on useita eri järjestelmiä.

Muut huomiot ja toiveet talouden suunnitteluun sekä päätöksenteolle

Rohkeus tehdä päätöksiä ja investointeja tuo säästöä kaupungille. Päätösten pitkittäminen lisää kustannuksia. Säästöjä ei tule kohdistaa asioihin, jotka ovat kriittisiä arjen toimivuudelle. Säästöjä voidaan tehdä siten, että välttämättömät korjaukset toteutetaan eikä korjausvelkaa kasvateta. Riskien ja vaikutusten arviointia on tehtävä säästöpäätöksiä tehtäessä.

Uimarantoihin liittyviä investointeja voidaan lykätä ottaen huomioon jo tehdyt investoinnit sekä kaupunkilaisten toiveet. Kulttuuripaikkojen osalta budjettia voidaan tarkastella siten, että muita rahoituskanavia hyödynnetään ja tilojen monikäyttöä sekä ulosvuokrausta edistetään.

Viestintä on äärimmäisen tärkeää, jotta asukkaat ymmärtävät, miksi valintoja tehdään. Kaupunkilaisille tulee tarjota mahdollisuus osallistua säästötoimenpiteiden valintaan. Suunnittelussa on tärkeää kuunnella myös tulevia käyttäjiä. Investoinneissa tulee hyödyntää mahdollisuuksien mukaan ulkopuolista rahoitusta, kuten yksityistä ja EU-rahoitusta.

Kuva: Juha-Pekka Huotari / Lahden kaupunki

Teema 4. Tekijät, jotka pitävät sinut asumassa tai saisivat muuttamaan Lahdesta

Tekijät, jotka pitävät sinut asumassa Lahdessa

Asukaspaneelin pääviesti

Varhaiskasvatuksen, koulutuspolun ja työelämän on muodostettava yhtenäinen jatkumo. Tämä mahdollistaa sen, että Lahteen halutaan jäädä.

Asukaspaneelin konkreettiset toimenpidesuositukset

1. Työllisyyspalveluiden tulee tuottaa palvelut asiakaslähtöisyys huomioiden. On tunnistettava asiakkaan yksilölliset palvelutarpeet ja autettava asiakaslähtöisesti.
2. Lahden tulee investoida koulutuspolkuun varhaiskasvatuksesta yliopistoon, sillä se edistää lahtelaisten kokonaisvaltaista hyvinvointia. Koulut ovat alueen pitovoiman perusta.
3. Lahden tulee hyödyntää tiedon tuottamisessa olemassa olevaa osaamista. Lahdessa on jo paljon osaamista esimerkiksi koulutuksen, korkeakoulujen, palvelumuotoilun, kulttuurin, hyvinvoinnin ja yritysyhteistyön alueilla. Näitä vahvuuksia tulisi hyödyntää pitkäjänteisesti kaupungin kehittämisessä. Lisäksi Lahden kaupungin olisi tärkeää viestiä nykyistä aktiivisemmin yhteistyömahdollisuuksista, tapahtumista, hankkeista ja osallistumisen tavoista. Tämä voisi vahvistaa osallisuutta ja kaupungin vetovoimaa.
4. Yhteisöllisyyttä ja sukupolvien kohtaamista tulee edistää, koska ne edistävät kaikkien asukkaiden sosiaalista hyvinvointia, sekä luovat merkityksellisyyttä ja turvallisuuden tunnetta – myös kohtaaminen koulupolulla.

Muut huomiot ja toiveet talouden suunnitteluun sekä päätöksenteolle

Lahden vahvuuksia ovat kompakti kaupunkirakenne, luonnonläheisyys, monipuolinen koulupolku, kohtuulliset asumiskustannukset sekä runsas kulttuuri- ja vapaa-ajan tarjonta. Kaupungin hyvä sijainti, monipuoliset asuinalueet, turvallisuuden tunne sekä yhteisöllisyys tukevat viihtyvyyttä ja halua jäädä Lahteen.

Lahtea on tärkeää rakentaa lasten ja perheiden tarpeista lähtien, jotta syntyy eheä ja laadukas koulupolku varhaiskasvatuksesta perusopetuksen ja toisen asteen kautta yliopistoon. Tämä luo perustan kaupungin pitkäjänteiselle pitovoimalle, osaajien jäämiselle seudulle sekä uusien yritysten ja työpaikkojen syntymiselle.

Toivomme, että talouden suunnittelussa ja päätöksenteossa vahvistetaan kunnan reuna-alueiden pitovoimaa, sekä huomioidaan ikäihmisten tietotaito että erityisryhmien tarpeet konkreettisissa toimenpiteissä.

Teema 4. Tekijät, jotka pitävät sinut asumassa tai saisivat muuttamaan Lahdesta

Tekijät, jotka saisivat sinut muuttamaan Lahdesta

Asukaspaneelin pääviesti

Keskeisiä keinoja ehkäistä poismuuttoa ja vahvistaa arjen toimivuutta sekä alueiden elinvoimaa ovat lähipalvelujen ja lähikoulujen säilyttäminen, asukkaiden osallistaminen sekä monipuoliset työllisyysratkaisut.

Asukaspaneelin konkreettiset toimenpidesuositukset

1. Asuinalueen palveluilla ja viihtyisyydellä on merkitystä Lahden pitovoimalle. Kaupungin palveluiden palvelutason säilyttämistä ja kehittämistä sekä joukkoliikennettä eri kaupunginosissa pidetään tärkeänä. Palveluiden sijoittumisen toivotaan olevan tasapainoista eri alueiden välillä. Sillä ehkäistään myös poismuuttoa. Yhteistyötä tulee edistää kunnan reuna-alueilla yli kuntarajojen esimerkiksi koulujen, kaavoituksen ja kaupunki-infran osalta. Erityisesti kouluverkoston säilyttämistä pidetään merkityksellisenä perheiden työntövoiman ehkäisemiseksi. Koulujen nähdään toimivan myös yhteisön rakentajina sekä kokoontumis- ja harrastustiloina kaikenikäisille asukkaille.
2. Työpaikkojen puute työntää asukkaita pois Lahdesta. On kehitettävä Lahden mallia pienten ja keskisuurten yritysten toiminnan helpottamiseksi. Malli sisältäisi tiedottamisen, prosessien sujuvoittamisen ja kasvun tukemisen. Lahden tulisi olla Suomen paras kaupunki pk-yrityksille kasvaa. Työllisyysvaikutusten arviointi tulee ottaa vahvemmaksi osaksi ennakkoarviointia päätöksenteon tukena.

Muut huomiot ja toiveet talouden suunnitteluun sekä päätöksenteolle

Asukaspaneeli tuo esiin huolen palvelujen saavutettavuudesta ja yhdenvertaisuudesta erityisesti keskustan ulkopuolisilla alueilla. Turvattomuuden tunne, yhteisöllisyyden heikkeneminen ja asuinalueiden yksipuolistuminen heikentävät kaupungin veto- ja pitovoimaa. Lisäksi haasteita nähdään liikenteen turvallisuudessa ja palveluista tiedottamisessa.

Ennätyskorkea nuorten ja opiskelijoiden työttömyys vaikuttaa Lahteen jäämiseen. Myös opiskelijoilta puuttuu osa-aika-, kesätyö- ja harjoittelupaikkoja. Nämä lisäävät myös syrjäytymisriskiä.

Kaupungin runsaasta osallistamisesta huolimatta asukkaiden osallisuuden kokemus jää heikoksi ja sen todelliset vaikutukset päätöksentekoon epäselväksi. Kaupunkiorganisaation toimintaa pidetään joustamattomana, asioiden koetaan siirtyvän henkilöltä toiselle ja oikeiden viranhaltijoiden tavoittaminen koetaan vaikeaksi. Myös päätöksenteon ennakoimattomuus nähdään tekijänä, mikä lisää epävarmuutta.

Kuva: Antti Sihlman Photo

Julkilausumaan sitoutuminen ja eteneminen

Osallistujille lähetettiin sähköpostitse pyyntö äänestää kannattavatko he julkilausumaa. Julkilausuma oli äänestettävänä OmaLahti-sivustolla 6.-11.5.2026.

Julkilausumaan otti kantaa äänestämällä vain 46 henkilöä 60 henkilöstä. 44 henkilöä kannatti lopullista julkilausumaa. Oletettavaa on, että henkilöt, jotka eivät äänestäneet sivustolla ovat kuitenkin hyväksyneet julkilausuman yhteisen valmistelun ja puntaroinnin perusteella. Kaksi henkilöä ei kannattanut julkilausumaa. Eriävät mielipiteet on kirjattu seuraavaksi.

1. Eriävät mielipiteet

Henkilö 1: *”Osallistuin paneelissa ryhmään yksi, joka käsitteli kaupungin tuloja. En kannata ryhmän esiin nostamia rakentamisen maksujen korotuksia, koska ne haittaavat uuden rakentamisen ja investointien käynnistymistä kaupunkiin. Samoin en kannata minkäänlaista matkailuun kohdistuvaa veroa, toisin kuin kannanotossa annetaan ymmärtää ryhmän kantana. Nämä asiat pääsivät vahvasti keskeneräisinä mukaan lausumaan. Investointien säästötoimista en kannata liikennejärjestelyiden kehittämisen lykkäämistä. Lahden keskusta-alueen liikennejärjestelyjen kehittäminen olisi erittäin keskeistä keskustan viihtyisyyden edistämiseksi. Keskustaa kiertävät kehät sujuvoittaisivat liikkumista erityisesti etelä-pohjoissuunnassa ja poistaisivat painetta monikaistaisille, epäviihtyisille ja vaarallisille valtaväylille ydinkeskustassa. Muilta osin lausuma on oikein hyvä ja perusteltu. Paneelin työtapoja toivon tulevaisuudessa kehitettävän niin, että osallistujilla olisi mahdollisuus osallistua kaikkien teemojen valmisteluun esimerkiksi kiertävällä ryhmätyöskentelyllä.”*

Henkilö 2*: ”Asia, jonka äärellä olimme 18.4. on moninaisuudessaan vaativa ja tärkeä. Essee-tyyppisesti kootut, teemoihin liittyvät nostot ovat tällä aikataululla työstettyjä yksittäisiä "heittoja". Ne ovat jo tällaisenaan todella merkittäviä asioita ja kokonaisuuksia. Niitä ei kuitenkaan tällaisinaan voida viedä valmisteluprosessiin, vaan näistä jokainen vaatii edelleen selkeyttämistä. Nostoissa esitetyt asiat vaativat yksittäisinäkin tai luokiteltuina kokonaisuuksina sen jälkeen pikimmiten päätösten vaikutusten ennakkoarviointia sekä niihin pohjautuvat johtopäätökset. Vasta sitten asukaspaneeliin panostaminen ja siihen käytetty 80 henkilön ajankäyttö ja saatu edustuksellinen tietopääoma ovat olleet ja ovat kannattava investointi. Ja mikä tärkeintä: talouden suunnittelusta ja päätösten valmistelusta vastuulliset saavat käyttöönsä täsmennetymmän tiedon siitä, mitä haluttiin/ halutaan, millä perusteilla ja millaisin ennakoiduin vaikutuksin.”*

2. Julkilausuman eteneminen ja käsittely

Julkilausuma suosituksineen on esitelty kaupungin johtoryhmässä 12.5.2026, jonka jälkeen luovutettu 26.5.2026 kaupunginhallitukselle talousarviovalmistelun tueksi. Tämän jälkeen julkilausuma on viety tiedoksi myös kaupunginvaltuustolle talousarvioprosessin edetessä ja julkaistu lahtelaisille OmaLahti-sivustolla. Panelisteille myös kerrotaan, miten julkilausuma on otettu huomioon Lahdessa.

Lahden asukaspaneelin julkilausuma talouden suunnittelusta 2026

Lisätiedot
talousjohtaja Tiina Mörsky, tiina.morsky@lahti.fi
osallisuuskoordinaattori Tia Mäkinen, tia.makinen@lahti.fi

Lahti

Lahti

Haluatko osallistua Lahden kaupungin talouden suunnitteluun? Ilmoittaudu ehdolle asukaspaneeliin

Hei, lahtelainen!

Sinut on kutsuttu osallistujaksi Lahden kaupungin asukaspaneeliin. Kutsu on lähetetty alueellisten kumppanuuspöytien jäsenille sekä satunnaisesti valituille asukkaille. Sinä olet yksi heistä.

Asukaspaneelissa pääset keskustelemaan yhdessä muiden panelistien kanssa kaupungin taloudesta ja siitä, millaisia painotuksia rahojen käytössä tulisi tehdä, jotta kaupunki olisi houkutteleva asuinpaikka kaiken ikäisille. Pääset myös kertomaan, miten kaupungin talouden ratkaisut näkyvät elämässäsi. Kuulemme mielellämme, mitkä asiat sinä näet Lahden vahvuuksina. Tule mukaan vaikuttamaan!

Milloin järjestetään ja mitä osallistuminen vaatii?

Osallistujille maksetaan **120 €/hlö** palkkio kaikesta työskentelystä sekä tilaisuuden matkakulut**.** Paneeliin osallistuminen ei vaadi erityisosaamista. Saat tietoa, ennakkomateriaalia ja esittelyvideon tutustuttavaksi, jossa asiantuntijat perehdyttävät aiheiseen. Noin 100 hengen paneeli kokoontuu **lauantaina 18.4. klo 9.00–15.30**, jolloin keskustellaan ohjatusti pienryhmissä. Keskustelujen pohjalta laaditaan julkilausuma ja suositus, joka on paneelin yhteinen puntaroitu näkemys. Julkilausumaa voidaan valmistella myös tilaisuuden jälkeen verkossa. Julkilausuma ja suositus luovutetaan kaupunginhallitukselle talousarviovalmistelun tueksi ja julkaistaan lahtelaisille.

Osallistujat tutustuvat asiantuntijoiden laatimaan ennakkomateriaaliin, joka tukee yhteiseen keskusteluun osallistumista. Osallistujilta odotetaan myös sitoutumista paneelitapaamiseen. Tilaisuudessa tarjotaan lounas ja iltapäiväkahvit.

Ilmoittaudu ehdolle asukaspaneeliin 22.3. mennessä

Ilmoita halukkuudestasi osallistua paneeliin sunnuntaihin 22.3. mennessä alla olevan QR-koodin kautta tai täyttämällä lomake osoitteessa: **https://rb.gy/7ns1t8**

Ilmoittautuneista valitaan 20 osallistujaa eri ikäisiä ja eri alueilla asuvia lahtelaisia. Valinnasta ilmoitetaan 27.3. mennessä. Kutsu on lähetetty 500 satunnaisesti valitulle 15–85 -vuotiaalle lahtelaiselle.
Nimet ja osoitteet on poimittu digi- ja väestötietoviraston rekisteristä.

Jos sähköisen lomakkeen täyttö ei onnistu tai sinulla on mielessä kysymyksiä, ota yhteyttä:
Osallisuuskoordinaattori Sanna Virta, p. 044 482 6390, ma-pe klo 9–16 tai sanna.virta@lahti.fi.

Tule mukaan! Kiitos, että annat aikaasi yhteiseksi hyväksi.

Niko Kyynäräinen
kaupunginjohtaja

Tiina Mörsky
talousjohtaja

Asukaspaneelin tilaisuus
lauantai 18.4. klo 9–15.30
Kumppanuustalo Fellmannia
(Kirkkokatu 27, auditorio 1 krs.)

Ilmoittaudu tästä!

Kaupunkiympäristön palvelualue
Marja Mustakallio

23.6.2026

Kaavatyön osallinen

Viite

Lausuntopyyntö asemakaavamuutoksen luonnoksesta A-2977 Rapparintie 1, Uusikylä (Rakokiven sotepe-keskus)

Pyydämme lausuntoa asemakaavamuutoksen luonnoksesta A-2977, joka koskee Uudenkylän (36.) kaupunginosan kortteleita 216 tontteja 4 ja 5, korttelia 36002 sekä katu- ja lähivirkistysaluetta (Rakokiven sotepe-keskus).

Aikataulu

Luonnosvaiheen kuuleminen on **2.7. – 24.8.2026.** Asemakaavan muutosehdotuksen on tarkoitus olla kaupunkiympäristölautakunnan käsittelyssä 14.10. 2026.

Pyydämme lausuntoa tai muuta kannanottoa mahdollisimman pian. Lausunnot ja kannanotot voi lähettää sähköpostitse osoitteeseen: kirjaamo@lahti.fi. Asiasta **24.8.2026 mennessä** esitetyt kommentit on mahdollista ottaa huomioon valmisteltaessa esitystä lautakuntaan.

Annetut lausunnot ja kannanotot julkaistaan kaavatyön verkkosivuilla.

Mikäli nähtäville asetettava ehdotus ei olennaisesti poikkea luonnoksesta, emme pyydä uutta lausuntoa, ellei sitä ole erityisesti toivottu (pois lukien Kaakkois-Suomen lupa- ja valvontavirasto, Lahden kaupunginmuseo/Päijät-Hämeen vastuualuemuseo, Päijät-Hämeen liitto).

Lahden kaupunki
Kaupunkisuunnittelu
Marja Mustakallio
kaavoitusarkkitehti
050 387 8708
marja.mustakallio@lahti.fi

Liitteet

Kaavaluonnoskartta määräyksineen
Kaavaselostus, luonnos
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)
Havainneaineisto, luonnos, Arco Architecture Company
Liikenneselvitys, Traficon Oy, 2026
Kangasvuokkoselvitys, Faunatica, 2026

Jakelu

Kaupunkisuunnittelu

kaupunkisuunnittelu / Juha Helminen
maapolitiikka/ Minna Valtonen, Jouni Lehto
osoitteet / Saara Tuukkanen
kiinteistönmuodostus / Mika Järvelä, Eija Eskelinen
yleisten alueiden lohkominen / Mika Järvelä
kiertotalous / Satu Virtanen
Rakokivi-projekti/Ilkka Hurme
liikenteen yleissuunnittelu / Tuula Salminen
liikenteen yleissuunnittelu/ Inka Salo
viheralueiden yleissuunnittelu/ maisema/ Maria Silvast
viheralueiden yleissuunnittelu/puistot / Kirsi Kujala
metsäsuunnittelu/ Anna-Maaria Särkkä

Kaupunkitekniikka

kaupunkitekniikka/ rakennuttaminen / Mika Lastikka, Jani Tuhkanen
kunnossapito/Pasi Leppäaho
joukkoliikenne/Torsti Toivonen

viheralueet/ Anniina Saimakoski

Rakennus- ja ympäristövalvonta

lupakäsittelijä, kaupunkikuva / Susanna Munter, Armi Patrikainen

piha- ja istutussuunnitelmat / Marjo Airamo

valvontainsinööri /Mika Mikkola

ympäristövalvonta / Elina Mäkelä

ympäristöterveys / Karoliina Viitamäki

Väestöryhmää edustavat yhteisöt
Vanhusneuvosto / Heidi Kirkonpelto
Vammaisneuvosto / Heidi Kirkonpelto
Nuorisovaltuusto lahden.nuva@gmail.com
Itäinen kumppanuuspöytä/Tia Mäkinen

Päijät-Hämeen hyvinvointialue kirjaamo@paijatha.fi

Kaupunginmuseo/Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo (Dynastyjakelu)

Roosa Ruotsalainen/ Sanni Hujanen/Esko Tikkala/ Ritva Ruponen

Päijät-Hämeen liitto / toimisto@paijat-hame.fi Niina Ahlfors niina.ahlfors@paijat-hame.fi

Kaakkois-Suomen lupa- ja valvontavirasto/ympäristöosasto/alueiden käytön tuki ja valvonta / kirjaamo@lvv.fi

Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus / kirjaamo.kaakkois-suomi@elinvoimakeksus.fi

P-H Pelastuslaitos; kirjaamo@paijatha.fi

Lahti Aqua Oy / suunnittelu@lahtiaqua.fi

Lahti Energia Oy; lämpö / Antti Rautiainen, Annika Heikinoja

LE -Sähköverkko Oy; siirtoverkko, muuntamot / Leo Hyrkkänen

DNA Oy /Jarmo Joenranta

DNA Tower / dnatowerhankkeet@dna.fi

TeliaSonera Finland Oyj/ production-desk@teliacompany.com

Elisa Oyj / verkontuki@elisa.fi

Posti /Ari Maijanen

Digita tukiasemamastot mastot@digita.fi

Salpakierto Oy kuljetukset@salpakierto.fi

Tiedoksi

kaavaseuranta/verkkosivut/ Marianne Ihanus

vuorovaikutus / Juuso Heinämäki

Lahden kaupunki
Lahden itäinen kumppanuuspöytä

27.8.2026

Lahden kaupunkiympäristön palvelualue
Lahden kaupunkiympäristölautakunta

Lahden itäisen kumppanuuspöydän lausunto asemakaavamuutoksen luonnoksesta A-2977 Rapparintie 1, Uusikylä (Rakokiven sotepe-keskus)

Itäiseltä kumppanuuspöydältä on pyydetty lausuntoa asemakaavamuutoksen luonnoksesta A-2977, joka koskee Uudenkylän (36.) kaupunginosan kortteleita 216 tontteja 4 ja 5, korttelia 36002 sekä katu- ja lähivirkistysaluetta (Rakokiven sotepe-keskus). Luonnosvaiheen kuuleminen on 2.7.–24.8.2026, mutta kumppanuuspöydälle on myönnetty kuulemisaikaa 4.9. asti. Asemakaavan muutosehdotuksen on tarkoitus olla kaupunkiympäristölautakunnan käsittelyssä 14.10.2026.

Suunnitelmia on esitelty asiantuntijoiden toimesta 12.5. Nastolan kaavaillassa. Lausuntopyyntö materiaaleineen on toimitettu etukäteen jäsenistölle ja käsitelty lausunnonvalmistelupalaverissa 12.8. Teamsissä. Lausuntoluonnos käsiteltiin ja päätettiin valmistelun pohjalta kumppanuuspöydän kokouksessa 27.8.

Työn tavoitteet ja yhteenveto suunnitelmasta

Rakokiven sosiaali- ja terveyskeskukselle on asemakaavoitettu tontti vuonna 2019 liikekeskuksen alueelle. Kaavatyön tavoitteena on tarkistaa sosiaali- ja terveyskeskukselle kaavoitetun tontin asemakaavaa soveltuvaksi yhdistetyn sosiaali-, terveys ja pelastuskeskuksen (sotepe-keskus) toiminnalle. Asemakaavan muutos on laadittu Päijät-Hämeen hyvinvointialueen aloitteesta.

Asemakaavalla laajennetaan palvelurakennusten korttelialuetta aiemmin kaavoitettua tonttia, jotta sille saadaan mahdutettua sote-keskuksen toimintojen lisäksi myös pelastuslaitoksen toiminnot. Pelastuslaitos tulee siirtymään samaan kiinteistöön sote-keskuksen kanssa nykyisestä sijainnistaan (Rakokiventie 27). Sotepe-keskuksen tontin laajentuessa asemakaavalla poistetaan rakentumaton asuinkerrostaloille varattu korttelialue Kangasvuokontien puolelta. Kerrostalotontti muutetaan lähivirkistysalueeksi, mikä turvaa etelä-pohjoissuunnan viheryhteyttä.

Asemakaavalla muodostuu sotepe-keskusta varten palvelurakennusten korttelialue (P-1), autopaikkojen korttelialue (LPA-1), lähivirkistysaluetta (VL) ja katualuetta. Kaavassa on osoitettu sotepe-keskuksen tontille mm. pysäköintialueet, istutettavat alueet sekä uusi tonttiliittymä Rakokiventielle hälytysajoa varten. Sotepe-keskus voidaan rakentaa kolmekerroksiseksi ja sille on osoitettu julkisivua ohjaava määräys.

Lahden itäisen kumppanuuspöydän lausunto

Lahden itäinen kumppanuuspöytä lausuu Rakokiven sotepe-keskuksen asemakaavamuutoksen luonnoksesta ja suunnitelmista seuraavaa:

”Lahden Itäinen kumppanuuspöytä kiittää kaupungin kaavoitusarkkitehtia tarkasta ja kattavasta kaavasuunnitelmasta selvityksineen sekä rakennusarkkitehtiä toimivista hankkeen luonnossuunnitelmasta. Kumppanuuspöytä puoltaa Rakokiven sotepe-keskuksen asemakaavamuutoksen luonnosta, mutta pyytää kaupungin arkkitehtia, kaavasuunnittelua, liikennesuunnittelua, rakennusvalvontaa ja ympäristöviranomaista huomioimaan suunnittelussa ja rakentamisessa seuraavat asiat:

Pohjavesi, maa-aines ja melu

Kaava-alue on pohjaveden muodostusalueella, joten kaupungin rakennusvalvonnan ja ympäristöviranomaisen toivotaan valvovan tulevaisuuden suunnittelua ja rakentamista tarkasti.

Vaikka suunnitelmassa mainitaan harjualueen maa-aineksen olevan soraa ja hiekkaa niin alueen kiinteistöiltä saatujen tietojen perusteella maa-aineksen joukossa on myös savea, kiviä ja isoja lohkareita. Tästä syystä hulevesien ja kiinteistön sadevesien ohjaus on tärkeää suunnitella hyvin, sillä vesi ei imeydy suoraan harjuun vaan voi jättää sateilla veden sammioihin harjun kerroksiin. Tämä kannattaa huomioida suunnittelussa ja rakentamisessa. Itäinen kumppanuuspöytä pyytää harkitsemaan imeytysallasta alueelle. Myös pelastuslaitoksen harjoitusalueen sammutusvesien ohjaukset tulee olla riittävät, ettei hulevedet imeydy maaperään. Lisäksi kiinteistön väestönsuojelutilat tulee voida rakentaa asianmukaisesti.

Kumppanuuspöytä toivoo, että alueen melutasoja myös valvotaan ja lähiasukkaat huomioidaan rakennusaikana kuin palvelutoiminnassa häiriöt minimoiden.

Pysäköintialueet

Toritien alueen palveluiden pysäköintialueiden riittävyys on huoli, ei vain lausunnolla olevan kaava-alueen. Kumppanuuspöytä muistuttaa, että kulttuuripuiston rakentumisen vuoksi menetettiin yksi pysäköintialue. Loistossa on yli 110 työntekijää. Lisäksi asiakaspysäköintitarve on koululaisten iltapäivätoiminnan, kirjaston, Wellamo-opiston, vapaa-ajantilojen, tapahtumien, kulttuuripuiston sekä helluntaiseurakunnan asiakkailla. Seurakunnassa on myös vähävaraisten ruokajakoa säännöllisesti. Vaikka kaava-alueen ulkopuolisen luoteiskulman pysäköintialue ei kuulu hankkeeseen, on hyvä huomioida koko alueen tarve.

Asiakkaiden saattoalueet ovat olleet riittämättömiä koko Toritien alueella, joten itäinen kumppanuuspöytä pyytää kaavasuunnittelua uudelleen arvioimaan myös tämän tarpeen alueen eri palveluiden osalta. Sotepe-keskuksen läheisyyteen toivotaan katettu penkki saattoliikenteelle. Lisäksi toivotaan myös riittävä määrä levennettyjä pysäköintiruutuja.

Tyhjä tontti kaava-alueen pohjoispuolella on kaavoitettu asumiseen tai palveluasumiseen, mikä vaatisi rakentuessaan myös pysäköintitilaa lain

mukaisesti. Nyt asukaspaikoitus on suunniteltu samalle alueelle kuin helluntaiseurakunnan pysäköinti. Itäinen kumppanuuspöytä pyytää kaavasuunnittelua harkitsemaan kaavamuutosta tonttialueelle, mikäli pysäköintialueet eivät alueella riitä tai kapasiteetti ei tule olemaan riittävä kaavamuutoksen myötä.

Kaavasuunnitelman havainnekuvista puuttui helluntaiseurakunnan eteläpuolella olevalta pysäköintialueelta lounaskulmasta sähkömuuntajarakennus, joka vie vähintään kahden auton pysäköintiruudun ja vähentää kapasiteettia, koska sähkömuuntajan eteen ei saa pysäköidä. Lisäksi alueen kaavasuunnitelman kuvissa asiakaskulku pysäköintialueelta helluntaiseurakunnalle on eri kohdassa kuin nykyinen kulku. Nykyistä sisääntuloaukkoa ei kannata siirtää sivummalle, sillä se vaikuttaisi näkyvyyteen ja kasvien poistamiseen.

Liikennejärjestelyt

Liikennesuunnittelussa olisi huomioitava Moreeninraitin kevyenliikenteen käyttäjien turvallinen sisääntulo alueelle.

Kävelijöille ja pyöräilijöille Toritien ylitys on turvallisuusriski alueella, jossa ajoneuvo- ja kevytliikenne on lisääntynyt ja lisääntyy entisestään. Toritien suojatie Laturintien pohjoispuolella vaatisi huomiovalot tai korotuksen, jotta suojatien kulkijoiden kulku turvataan.

Pelastuslaitoksen pihaliittymän, kevyenliikenteenväylän ja ajoväylän näkyvyyttä tulee parantaa. Erityisesti idästä tuleva liikenne nousee liittymään mutkaista jyrkkää mäkeä ylös. Alueen lehmuspuita tulisi poistaa tarvittaessa.

Katuvalaistus

Tienkäyttäjien näkyvyyttä tulee vahvistaa Rakokiventiellä ja Toritiellä. Rakokiventien kevyenliikenteen väylällä ei ole valoja. Ajoväylän valot eivät ole riittävät tien kevyenliikenteenväylälle, sillä pelastusaseman liikenne lisää kulkua kevyenliikenteenväylän yli. Liikennesuunnitelmaan tulisi lisätä kevyenliikenteenväylälle valot, sillä säästöjä ei voida tehdä turvallisuudessa.

Moreeninraitin kevyenliikenteen valot tulee ottaa mukaan tarkasteluun, sillä tällä hetkellä valot ovat puuston ja kasvien peitossa.

Lumenjättöpaikat ja luonnonarvot

Asemapiirroksen luonnoksesta lumenjättöalueet eivät ole välttämättä riittäviä huomioiden ajoväylät ja kevyenliikenteenväylät. Rakentumaton tonttialue voisi myös toimia väliaikaisena lumenjättöalueena, mutta suunnitelmassa olisi huomioitava tämä paremmin, jotta alueen asiakkaiden esteetön kulkeminen on turvattu. Rakokiven lumitilanne on talvella harjun vuoksi suurempi ja liikuntarajoitteisten kulku palveluihin on ollut talvisin haasteellista lumen ja epälaatuisen kulkureittien aurausten vuoksi alueella.

Kumppanuuspöytä puoltaa kaavamuutosta kaava-alueen kaakkoiskulmassa.”

Lahdessa 27.8.2026

Lahden kaupunki
Lahden itäinen kumppanuuspöytä
p. 044 769 8695
kumppanuuspoydat@lahti.fi

Jakelu

Lahden kaupungin kirjaamo
Lahden kaupunkiympäristön palvelualue (kaavoitusarkkitehti Marja Mustakallio)
Lahden kaupunkiympäristölautakunta

Tiedoksi

kaupunkisuunnittelu/ Johanna Palomäki
kaupunkisuunnittelu/ Juha Helminen
kiinteistönmuodostus / Mika Järvelä
suunnittelupäällikkö Pirkko-Leena Jakonen
viheralueiden yleissuunnittelu/puistot / Kirsi Kujala
liikenteen yleissuunnittelu / Tuula Salminen

liikenteen yleissuunnittelu/ Inka Salo

kaupunkitekniikka/ rakennuttaminen / Mika Lastikka, Jani Tuhkanen

kunnossapito/Pasi Leppäaho

valvontainsinööri /Mika Mikkola

ympäristövalvonta / Elina Mäkelä

Arco Architecture Company

Konsernihallinto 17.6.2026

Kaupunginhallitus 1.6.2026/163§

Esitys Lahden mitalin saajasta

Kaupungin toimielimillä sekä lahtelaisilla järjestöillä, yrityksillä, yhteisöillä ja koulutusorganisaatioilla on oikeus tehdä kaupunginhallitukselle esityksiä Lahden mitalin myöntämisestä.

Lahden mitali myönnetään tunnustukseksi ansiokkaasta toiminnasta Lahden kaupungin hyväksi. Ansiokkaaksi toiminnaksi voidaan katsoa esimerkiksi:

- teko tai toiminta, joka on lahtelaisen suorittamana tehnyt Lahden nimeä tunnetuksi myös kaupungin ulkopuolella,
- yleistä tunnustusta saanut, poikkeuksellisella tavalla Lahden kaupungin aineellista tai henkistä rakentamista edistänyt toiminta,
- poikkeuksellisen mittava panos Lahden kaupungin luottamushenkilönä, viranhaltijana tai työntekijänä.

Vuosittain voidaan myöntää yksi Lahden mitali. Mitalin myöntämisestä päättää kaupunginhallitus, ja se luovutetaan perinteisesti 1. marraskuuta.

Lahden kaupungin valtuustotoimikunta pyytää esityksiänne Lahden mitalin saajasta. Esityksessä tulee kuvata ehdokkaan toiminta ja ansiot Lahden kaupungin hyväksi sekä perustella, miksi ehdokas täyttää Lahden mitalin myöntämisen edellytykset.

kirjalahjoitusten kautta hän on lisännyt lukemisen ja kulttuurin saavutettavuutta sekä koonnut ihmisiä yhteen poikkeuksellisen konkreettisella tavalla. Lisäksi hänen panoksensa aiemmin Kirkonkylän koulun yrityskummina sekä Nastolan Aurinkolinnan uudistustyössä ja yhteisöllisen asumisen kehittämisessä osoittaa pitkäjänteistä sitoutumista Lahden ja Nastolan paikalliseen elinvoimaan, rakennusperinnön säilyttämiseen ja asukkaiden yhteisöllisyyden vahvistamiseen. Kokonaisuutena Pietilän toiminta on merkittävästi edistänyt Lahden myönteistä tunnettuutta, sivistyksellistä ilmapiiriä ja yhteisöllistä hyvinvointia.

Näillä perusteilla Lahden itäinen kumppanuuspöytä katsoo, että Matti Pietilän ansiot ovat poikkeuksellisen merkittäviä ja että hän on erittäin perusteltu Lahti-mitalin saaja.

Lahdessa 27.8.2026

Lahden kaupunki
Lahden itäinen kumppanuuspöytä
p. 044 769 8695
kumppanuuspoydat@lahti.fi

Jakelu

Lahden kaupungin kirjaamo
Lahden kaupungin valtuustotoimikunta
Lahden kaupunginhallitus

Tiedoksi

hallintojohtaja Anniina Kovero

Lahden kaupunki
Lahden itäinen kumppanuuspöytä

27.8.2026

Lahden kaupungin valtuustotoimikunta
Lahden kaupunginhallitus

Lahden itäisen kumppanuuspöydän esitys Lahti-mitalin saajaksi

Lahden kaupungin valtuustotoimikunta on pyytänyt itäiseltä kumppanuuspöydältä esitystä Lahden mitalin saajasta. Kaupungin toimielimillä sekä lahtelaisilla järjestöillä, yrityksillä, yhteisöillä ja koulutusorganisaatioilla on oikeus tehdä kaupunginhallitukselle esityksiä Lahden mitalin myöntämisestä.

Lahden mitali myönnetään tunnustukseksi ansiokkaasta toiminnasta Lahden kaupungin hyväksi. Ansiokkaaksi toiminnaksi voidaan katsoa esimerkiksi:

- teko tai toiminta, joka on lahtelaisen suorittamana tehnyt Lahden nimeä tunnetuksi myös kaupungin ulkopuolella,
- yleistä tunnustusta saanut, poikkeuksellisella tavalla Lahden kaupungin aineellista tai henkistä rakentamista edistänyt toiminta,
- poikkeuksellisen mittava panos Lahden kaupungin luottamushenkilönä, viranhaltijana tai työntekijänä.

Esityksessä tulee kuvata ehdokkaan toiminta ja ansiot Lahden kaupungin hyväksi sekä perustella, miksi ehdokas täyttää Lahden mitalin myöntämisen edellytykset. Esitykset pyydetään toimittamaan kirjallisina 30.9.2026 mennessä osoitteeseen kirjaamo@lahti.fi.

Lahden itäisen kumppanuuspöydän esityksen perustelut

Lahden itäinen kumppanuuspöytä esittää Lahti-mitalin saajaksi lahtelaista yrittäjää ja Finlandia Kirjan omistajaa **Matti Pietilää**.

Matti Pietilä on tuonut Lahtea tunnetuksi rakentamalla Finlandia Kirjasta valtakunnallisesti merkittävän kirjatoimijan, Pohjoismaiden suurimman antikvariaatin ja maailman suurimman suomenkielisen kirjallisuuden verkkokaupan, jonka päätoimipiste varastoineen on Lahden Nastolassa. Yritys on keskittänyt kaiken toimintansa Lahteen ja työllistääkin yli 40 henkeä. Pietilän työ on tehnyt Lahden seudusta näkyvän osan suomalaista kirjallisuus- ja kiertotalouskenttää, sillä Finlandia Kirja tunnetaan laajasta uusien ja käytettyjen kirjojen valikoimasta sekä mallista, jossa kirjat pyritään pitämään lukukäytössä mahdollisimman pitkään.

Kiertotalouden edistäjänä Matti Pietilä on kehittänyt kirjallisuuteen perustuvaa liiketoimintaa, jossa käytetyt kirjat saavat uuden elämän sen sijaan, että ne päätyisivät jätteeksi. Finlandia Kirjan vastuullisuusajattelussa kirjan elinkaarta jatketaan ensisijaisesti myymällä, lahjoittamalla ja ohjaamalla kirjoja uudelleen lukijoille. Elinkaarensa lopussa oleville kirjoille etsitään ekologisia jatkokäyttötapoja. Tämä tekee Pietilän työstä konkreettisen esimerkin siitä, miten kulttuuri, yrittäjyys ja ympäristövastuu voivat tukea toisiaan.

Paikalliskulttuuria ja yhteisöllisyyttä Matti Pietilä on vahvistanut erityisesti Ilmaisen Kirjan Päivän kautta. Tapahtuma on kasvanut pienestä paikallisesta tempauksesta Lahden Messukeskuksessa järjestettäväksi suureksi hyväntekeväisyystapahtumaksi, jossa jaetaan kymmeniä tuhansia kirjoja maksutta ja ilman ottorajoituksia. Tapahtumia onkin järjestetty Lahdessa jo neljänä vuonna ja ne ovat saaneet myös valtakunnallista medianäkyvyyttä. Vuoden 2026 tapahtumasta jaossa on noin 100 000 uutta ja käytettyä kirjaa, ja esimerkiksi vuonna 2024 tapahtuma keräsi Lahteen 18 100 käyntikertaa ja kirjoja jaettiin 93 000 kappaletta. Tällainen toiminta lisää lukemisen saavutettavuutta, kokoaa ihmisiä yhteen ja vahvistaa Lahden asemaa kaupunkina, jossa kirjallisuus, kulttuuri ja yhteisöllinen tekeminen ovat näkyvä osa arkea.

Erityisen merkittävänä voidaan pitää sitä, että Matti Pietilä on Finlandia Kirjan omistajana ja vetäjänä mahdollistanut satojentuhansien kirjojen veloituksettoman jakamisen ihmisille. Tämä ei ole vain yksittäinen

lahjoitusmuoto, vaan pitkäjänteistä sivistyksellistä ja yhteisöllistä työtä: kirjoja päätyy koteihin, lapsille, nuorille, aikuisille, harrastajille ja keräilijöille riippumatta heidän taloudellisesta tilanteestaan. Samalla toiminta tukee lukemista, lisää kulttuurin saavutettavuutta ja vahvistaa Lahdesta myönteistä kuvaa avoimena, kestävänä ja kirjallisuutta arvostavana kaupunkina.

Matti Pietilän yhteisöllinen panos on näkynyt viime kevääseen asti myös lasten ja nuorten arjessa Kirkonkylän koulun yrityskummina, jona hän toimi vuodesta 2022 kevääseen 2026. Kirkonkylän koulun yrityskummitoiminta oli vuosia aktiivista yhteistyötä Matti Pietilän ja Finlandia Kirjan kanssa. Yrityskummina Pietilä on tuonut paikallista yrittäjyyttä, kirjallisuutta ja käytännön työelämäyhteyttä lähemmäs kouluyhteisöä. Toiminta on vahvistanut koulun ja lähiyhteisön välistä yhteyttä sekä antanut oppilaille konkreettisen esimerkin siitä, miten paikallinen yrittäjyys voi tukea oppimista, lukemisen kulttuuria ja yhteisöllistä vastuunkantoa. Samalla se jatkaa Pietilän laajempaa työtä Lahden ja Nastolan paikalliskulttuurin, sivistyksen ja yhteisöllisyyden hyväksi.

Matti Pietilän ansiot Lahden ja Nastolan paikallishistorian, rakennusperinnön ja yhteisöllisyyden vahvistajana näkyvät myös Nastolan Aurinkolinnan uudistustyössä. Aurinkolinna on historiallisesti merkittävä jugendrakennus, joka on toiminut muun muassa Pohjolan suurimpana lastenparantolana, sotasairaalana, hoitokotina ja vastaanottokeskuksena, kunnes se jäi tyhjilleen ja rapistui. Rakennus pelastettiin ja palautettiin uuteen käyttöön yhteisöllisenä asuinrakennuksena, ja Matti Pietilä on kuvattu muun muassa Lahden historiallisen museon aineistossa rakennuksen historian tuntijaksi, nykyiseksi asukkaaksi sekä vuonna 2012 alkaneen saneeraustyön koordinoijaksi.

Aurinkolinnan uudistustyössä Pietilän panos ei ole rajoittunut rakennuksen fyysiseen kunnostamiseen, vaan hän on ollut mukana luomassa mallia, jossa historiallinen rakennusperintö, asuminen ja yhteisöllisyys yhdistyvät poikkeuksellisella tavalla. Asunto Oy Nastolan Aurinkola valittiin Päijät-Hämeen parhaaksi taloyhtiöksi vuonna 2022, ja palkitsemisen teemana oli nimenomaan yhteisöllisyys. Pietilä on kuvannut yhteisöllisyyden rakentuneen jo saneerausvaiheessa ryhmärakennushankkeena, ja Aurinkolinnassa

yhteisöllisyyttä tukevat muun muassa yhteiset tilat, tapahtumat, naapuriapu sekä se, että talon palveluja ja historiaa avataan myös lähialueen asukkaille ja yhdistyksille. Tämä työ on lisännyt Lahden ja Nastolan paikallista ylpeyttä ja tehnyt näkyväksi alueen kulttuurihistoriallisesti arvokasta rakennusperintöä. Aurinkolinna ei ole Pietilän työn kautta vain kunnostettu rakennus, vaan elävä yhteisö ja paikalliskulttuurin kohde, jonka historiaa on tuotu esiin myös Lahden historiallisen museon näyttelyssä sekä tulevassa Aurinkolinnan tuhat tarinaa -historiikissa. Samalla hanke osoittaa, miten yksittäisen toimijan pitkäjänteinen sitoutuminen voi vahvistaa Lahden seudun identiteettiä, säilyttää arvokasta kulttuuriympäristöä ja rakentaa arjen yhteisöllisyyttä konkreettisella tavalla.

Aurinkolinnan yhteyteen toteutetut Onniasunnot täydentävät Pietilän työn yhteisöllistä merkitystä Nastolassa. Niiden ajatuksena on ollut luoda turvallista, esteettömämpää ja yhteisöllistä asumista ympäristöön, jossa asukkaiden arki voi rakentua naapuriavun, yhteisten tilojen ja paikallisen osallisuuden varaan. Aurinkolinnan kokonaisuudessa Onniasunnot eivät näyttäydy vain asuntoina, vaan osana laajempaa pyrkimystä vahvistaa elinvoimaa, säilyttää arvokasta rakennusperintöä käytössä ja tarjota ihmisille mahdollisuus asua yhteisössä, jossa kohtaamiset, välittäminen ja arjen tuki ovat luonteva osa asumista toimivia palveluita unohtamatta. Tämä vahvistaa Pietilän ansioita paitsi rakennuksen uudistajana myös yhteisöllisen asumisen ja paikallisen hyvinvoinnin edistäjänä.

Itäisen kumppanuuspöydän esitys

Yrittäjä Matti Pietilä täyttää Lahti-mitalin myöntämisen edellytykset ansiokkaalla, pitkäjänteisellä ja laaja-alaisella toiminnallaan Lahden kaupungin hyväksi. Hänen työnsä on tehnyt Lahtea tunnetuksi kaupungin ulkopuolella, edistänyt kaupungin henkistä rakentamista sekä vahvistanut paikalliskulttuuria, kiertotaloutta ja yhteisöllisyyttä.

Finlandia Kirjan kautta Pietilä on rakentanut Lahden seudulle valtakunnallisesti merkittävää kirjallisuuden ja käytettyjen kirjojen kiertotalouteen perustuvaa toimintaa. Ilmaisen Kirjan Päivän ja mittavien

Esitykset pyydetään toimittamaan kirjallisina 30.9.2026 mennessä osoitteeseen kirjaamo@lahti.fi.

Lisätietoja Lahden mitalista ja sen myöntämisperusteista antaa tarvittaessa hallintojohtaja Anniina Kovero, anniina.kovero@lahti.fi.

Lahden kaupunki
Francis McCarron
kaupunginvaltuuston puheenjohtaja

Lausuntopyyntö
Aluepalvelutoimikunta
21.8.2026
D/3522/2026

Lausuntopyyntö aluepalveluohjelman lausuntoversiosta

Lahden kaupungin aluepalvelutoimikunta pyytää lausuntoanne Lahden kaupungin aluepalveluohjelman lausuntoversiosta. Aluepalveluohjelman luonnosversio on ollut aiemmin kommentoitavana, ja kommentointikierroksella saatu palaute on huomioitu ohjelman jatkovalmistelussa. Aluepalveluohjelmaa on valmisteltu aluepalvelutoimikunnassa asiantuntijakuulemisten, tausta-aineistojen, palveluverkkotarkastelun ja työpajatyöskentelyn pohjalta. Lausuntokierroksella oleva asiakirja on valmistelun perusteella päivitetty lausuntoversio.

Aluepalveluohjelman tavoitteena on ohjata kaupungin palveluverkon, investointien ja alueiden kehittämistä pitkällä aikavälillä. Ohjelma sisältää politiikkatavoitteita, palveluverkkolinjauksia ja selvityskohteita, joiden tavoitteena on monipuolisen, turvallisen ja vetovoimaisen kaupungin kehittäminen, eri kaupunginosien tasapuolinen kohtelu sekä segregaation ehkäiseminen.

Pyydämme toimittamaan lausuntonne **lausuntoaikana 21.8.-9.9.2026** Lahden kaupungin kirjaamoon sähköpostitse osoitteeseen **kirjaamo@lahti.fi**. Lausunnossa pyydetään viittaamaan diaarinumeroon **D/3522/2026**.

Lausunto voidaan antaa koko ohjelmasta tai niistä ohjelman osa-alueista, joilla katsotte olevan vaikutusta organisaationne toimintaan, tehtäviin tai toimialaan. Lausunnossa voi ottaa kantaa esimerkiksi ohjelman tavoitteisiin, palveluverkkolinjauksiin, alueiden kehittämistä koskeviin linjauksiin sekä ohjelman mahdollisiin vaikutuksiin oman organisaationne näkökulmasta. Lisäksi lausunnoissa toivotaan näkemyksiä ohjelman

vaikutuksista asukkaiden hyvinvointiin, palveluiden saavutettavuuteen, alueelliseen yhdenvertaisuuteen sekä asukkaiden osallisuuden toteutumiseen.

Aluepalveluohjelman lausuntoversio on tämän lausuntopyynnön liitteenä. Ohjelman valmisteluun liittyvät tausta-aineistot, kokousmateriaalit ja palautekoosteet ovat saatavilla ja niihin voi tutustua aluepalveluohjelman verkkosivuilla: Aluepalveluohjelma.

Lausunnot huomioidaan aluepalveluohjelman jatkovalmistelussa ennen ohjelman etenemistä kaupungin päätöksentekoon.

Lisätietoja antavat:

- kehittämisjohtaja Sari Alm, puh. 050 398 5162, sari.alm@lahti.fi
- aluepalvelutoimikunnan puheenjohtaja Kimi Uosukainen, puh. 040 960 7210, kimi.uosukainen@lh.lahti.fi.

Lahden aluepalvelutoimikunta

Liite

Aluepalveluohjelman lausuntoversio 11.8.2026

Jakelu

Nuorisovaltuusto
Vammaisneuvosto
Vanhusneuvosto
Itäinen kumppanuuspöytä
Eteläinen kumppanuuspöytä
Pohjoinen kumppanuuspöytä

Keskustan alueen kumppanuuspöytä

Päijät-Hämeen Hyvinvointialue

Lahden kaupunki
Lahden itäinen kumppanuuspöytä

27.8.2026

Lahden kaupungin aluepalvelutoimikunta

Lahden itäisen kumppanuuspöydän lausunto Lahden kaupungin aluepalveluohjelman lausuntoversiosta

Itäiseltä kumppanuuspöydältä on pyydetty lausuntoa Lahden kaupungin aluepalveluohjelman lausuntoversiosta (D/3522/2026). Lausuntoaika on 21.8.-9.9.2026. Aluepalveluohjelman on tarkoitus olla päätöksellä kaupunginvaltuustossa lokakuussa 2026. Lausuntoa pyytää Lahden kaupungin aluepalvelutoimikunta.

Suunnitelmia on esitelty aluepalvelutoimikunnan ja asiantuntijoiden toimesta 20.8. aluepalveluohjelman seminaarissa, joka järjestettiin kumppanuuspöydille, asukasyhdistyksille, neuvostoille ja nuorisovaltuustolle. Tilaisuudessa valmisteltiin alueittain myös asioita lausuntoon. Lausuntopyyntö materiaaleineen on toimitettu sähköpostitse jäsenistölle 21.8.2026. Lausuntoluonnos käsiteltiin ja päätettiin valmistelun pohjalta kumppanuuspöydän kokouksessa 27.8. Kumppanuuspöydän jäsenillä oli mahdollisuus vielä kommentoida luonnosta sähköpostitse.

Työn tavoitteet ja yhteenveto ohjelmasta

Aluepalveluohjelman luonnosversio on ollut aiemmin kommentoitavana ja saatu palaute kuntalaisilta, henkilöstöltä, sidosryhmiltä ja poliittisilta toimijoilta on huomioitu ohjelman jatkovalmistelussa. Aluepalveluohjelmaa on valmisteltu aluepalvelutoimikunnassa asiantuntijakuulemisten, tausta-aineistojen, palveluverkkotarkastelun ja työpajatyöskentelyn pohjalta.

Lausuntokierroksella oleva asiakirja on valmistelun perusteella päivitetty lausuntoversio.

Aluepalveluohjelman lähtökohtana ovat valtuustosopimuksen linjaus laatia Lahden kaupungille aluepalveluohjelma monipuolisen, turvallisen ja vetovoimaisen kaupungin kehittämiseksi sekä eri kaupunginosien tasapuolisen kohtelun ja kehityksen varmistamiseksi sekä segregaation ehkäisemiseksi. Aluepalveluohjelman tavoitteena on ohjata kaupungin palveluverkon, investointien ja alueiden kehittämistä pitkällä aikavälillä. Ohjelma sisältää politiikkatavoitteita, palveluverkkolinjauksia ja selvityskohteita, joiden tavoitteena on monipuolisen, turvallisen ja vetovoimaisen kaupungin kehittäminen, eri kaupunginosien tasapuolinen kohtelu sekä segregaation ehkäiseminen.

Lahden itäisen kumppanuuspöydän lausunto

Lahden itäinen kumppanuuspöytä lausuu Lahden kaupungin aluepalveluohjelman luonnoksesta ja suunnitelmista seuraavaa:

”Ohjelmassa on tunnistettu hyvin kaupungin ja sen eri alueiden keskeisiä kehittämistarpeita, ja esitetyt tavoitteet sekä kehittämisen suunnat ovat pääosin erittäin perusteltuja. Ohjelma onnistuu yhdistämään väestökehityksen ja talouden realiteetit pyrkimykseen parantaa asukkaiden hyvinvointia, alueellista yhdenvertaisuutta ja kaupungin elinvoimaa.

Lahden Itäinen kumppanuuspöytä puoltaa aluepalveluohjelmaa kokonaisuutena, mutta esittää muutosehdotuksia ja pyytää huomioimaan seuraavia asioita:

Politiikkatavoitteet

- Väestökehitystä tulisi tarkastella asukasmäärän lisäksi väestörakenteen, palvelutarpeiden ja elämänlaadun näkökulmasta. Olennaista ei ole vain se, kuinka paljon asukkaita tai tietyn ikäisiä asukkaita alueella tulevaisuudessa on, vaan miten hyvän elämän edellytykset turvataan niin

väheneville lasten ja nuorten ikäluokille kuin kasvavalle ikääntyneiden joukolle. Palvelupisteiden määrän väheneminen ei välttämättä tarkoita palvelujen tai elämänlaadun heikkenemistä, jos palvelut, niiden saavutettavuus ja niitä tukevat prosessit organisoidaan toimivalla tavalla.

- Toimenpiteiden vaikutuksia tulisi arvioida nykyistä laajemmin. Kustannusten lisäksi tulisi tunnistaa hyödyt, kerrannaisvaikutukset ja toimimatta jättämisen kustannukset. Toimenpidetaulukoissa taloudelliset vaikutukset näyttäytyvät nyt pääosin kaupungille aiheutuvina välittöminä kustannuksina. Arvioinnissa tulisi tunnistaa mahdollisuuksien mukaan myös investointien tuottamat hyödyt, kerrannaisvaikutukset, vältetyt kustannukset sekä toimimatta jättämisen kustannukset.

- Esitetään lisäystä sivulle 26 ensimmäiseen kohtaan Kuntalaisvaikutukset: *Vaikutusten ennakkoarviointi tulee tehdä ajoissa ja tarpeeksi laajasti, jotta voidaan ehkäistä segregaatiota (erityisesti lapsi- ja nuorisovaikutusten arviointi).*

  Palveluverkon muutoksilla on aina suuri merkitys perheisiin, asumisen ohjautumiseen sekä sitä myöten muihin palveluihin ja elinvoimaan. Esimerkiksi oppimiseen, harrastusmahdollisuuksiin, osallisuuteen, turvalliseen lähiympäristöön ja varhaiseen tukeen tehtävät panostukset voivat vähentää myöhempää korjaavien palvelujen tarvetta, syrjäytymistä, työttömyyttä sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen kustannuksia. Hyödyt voivat syntyä pitkällä aikavälillä ja osittain kaupungin oman organisaation ulkopuolella, esimerkiksi hyvinvointialueen tai valtion taloudessa. Siksi vaikutuksia olisi tarkasteltava yksittäisen toimialan tai talousarviomomentin sijasta laajempana julkistaloudellisena ja yhteiskunnallisena kokonaisuutena.

  Arvioinnin tulisi kattaa taloudellisten vaikutusten lisäksi sosiaaliset vaikutukset, ympäristö-, maaseutu- ja luontovaikutukset, vaikutukset asukkaiden elämänlaatuun sekä kaupungin elinvoimaan, vetovoimaan ja maineeseen. Ihmisten hyvinvointi, elinympäristön laatu ja luonnon hyvinvointi muodostavat toisiinsa liittyvän kokonaisuuden. Kaikkia

vaikutuksia ei ole mahdollista muuttaa euromääräisiksi, mutta niiden suuntaa, aikajännettä, kohdentumista ja merkittävyyttä voidaan arvioida karkealla tasolla jokaisen toimenpiteen kohdalla.

- Lisäksi ohjelman toimeenpanon vastuita tulisi täsmentää. Toimenpidetaulukoissa vastuutahoiksi on nimetty lautakuntia ja kaupunginhallitus, mutta niistä ei käy ilmi, mikä kaupungin palvelualue, yksikkö tai tehtävä vastaa asian käytännön valmistelusta, koordinoinnista ja etenemisen seurannasta. Erityisesti usean toimielimen yhteisiksi merkittyjen toimenpiteiden kohdalla vastuu voi jäädä liian laajaksi ja kollektiiviseksi.

  Ehdotetaan, että toimenpidetaulukoihin lisätään sarake *"Valmisteluvastuu ja yhteystaho"*. Sarakkeeseen nimettäisiin valmistelusta vastaava palvelualue, yksikkö tai tehtävänimike sekä yhteydenottokanava, jonka kautta asukkaat, järjestöt ja muut sidosryhmät voivat saada lisätietoa ja toimittaa valmisteluun liittyviä huomioita. Päätöksenteosta vastaavan toimielimen ja käytännön valmistelusta vastaavan tahon erottaminen toisistaan lisäisi ohjelman läpinäkyvyyttä, vahvistaisi toimeenpanon vastuunottoa ja helpottaisi asukkaiden osallistumista.

- Segregaation eli eriytymiskehityksen ehkäiseminen on myös strategisena tavoitteena. Miten huomioidaan eriytymiskehitysennuste erityisesti Nastolan nauhataajaman alueella (Rakokivi, Nastonharju, Kirkonkylä)? Miten huomioidaan alueiden kehittämistuen tarve nyt, kun julkisia palveluita on ajettu alas ja yhteisöllisiä kokoontumistiloja on poistettu käytöstä?

- Esitetään politiikkatavoitteeseen 3 – Vahvistamme yhteisöllisyyttä ja osallisuutta: *Lisätään kaupungin tilojen käyttöjoustavuutta ja mahdollistetaan tilojen monipuolinen käyttö asukkaat huomioiden.*

  Perusteena on, että julkisten palvelujen tilat ovat usein vajaakäytöllä, tilojen käyttöehdot eivät mahdollista monipuolista käyttöä, päävuokraaja

on rajannut tilojen käyttöä vain omiin tarpeisiin tai tilat eivät ole muuntojoustavia edes muun toiminnan loppuessa. Tilat tulisi suunnitella erilaisiin tarkoituksiin soveltuviksi sekä tilojen yhteiskäytölle tulisi tehdä linjaukset, joihin kaupungin sisäiset vuokraajat sitoutuvat yhdessä mahdollistaen esimerkiksi yhteisöllistä toimintaa tiloissa iltaisin.

- Positiivinen erityiskohtelu mainitaan. Mitä sillä käytännössä tarkoitetaan palveluohjelmassa? Miten esimerkiksi mahdollistetaan tyhjien kaupungin tilojen/tonttien hyötykäyttö? Voidaanko tiloja antaa käyttöön matalalla kynnyksellä, nimellisellä vastikkeella sopimuspohjaisesti? Tällä hetkellä nykyiset päätökset eivät mahdollista Tilakeskukselle tai vuokraajille joustavia käytäntöjä tai nimellistä vastiketta yleishyödyllistä toimintaa tekevälle toimijalle.

Palveluverkkolinjaukset ja alueiden kehittämistä koskevat linjaukset

Huomioitavaa on, että luokkakokojen pienentämistavoitteiden toteutuminen ei ole näkynyt tasaisesti kaikilla alueilla. Käytännössä esimerkiksi Rakokiven koulussa on muodostettu suuri opetusryhmä 2. luokka-asteelle. Lisäksi on tuotu esille, että uusimpia luokkakokojen enimmäismääriä koskevia linjauksia sovelletaan tänä lukuvuonna vaiheittain siten, että ne koskevat aluksi vain ensimmäisiä luokka-asteita. Tämä herättää kysymyksiä tavoitteiden toteutumisesta ja niiden vaikutuksista nykyisiin opetusryhmä kokoihin. Perusopetuksen tulee sitoutua poliittisten tavoitteiden johdonmukaiseen toteuttamiseen koko kaupungin alueella.

On tärkeää arvioida, miten luokkakokojen pienentämistä koskevat tavoitteet toteutuvat käytännössä. Mikäli uusia linjauksia sovelletaan ensimmäisenä vuonna vaiheittain vain ensimmäisiin luokka-asteisiin, riskinä on, että tavoiteltu vaikutus jää useiden vuosien ajaksi näkymättömäksi muilla vuosiluokilla. Toteutustavan vaikutukset tulisi arvioida avoimesti myös pidemmällä aikavälillä, jotta tavoitteiden toteutuminen voidaan varmistaa yhdenvertaisesti kaikille oppilaille.

Nastola eteläinen

- Esitetään palveluverkon muutosehdotukseksi:
  Kirkonkylän koulun liikunta- ja leikkipaikka säilytetään kaupungin lähiliikuntapaikkana leikkialueineen. Alueelle lisätään myös ulkokuntoiluvälineet.

  Perusteena on, että Nastola-Kirkonkylältä on poistettu 15 vuoden sisällä seitsemän julkisen palvelun tilaa sisältäen kaikki harrastustilat, liikunta- ja Wellamo-opiston ryhmätilat.

  Maaseudun lasten ja nuorten harrastustarjonta koetaan perheiden kyselyn perusteella osin yksipuoliseksi ja kapasiteetiltaan rajalliseksi. Taksikuljetusten varassa olevat lapset ja nuoret jäävät helposti toiminnan harrastustoiminnan ulkopuolelle, koska koulukuljetusta ei enää ole harrastuksista kotiin. Mahdollisuudet eivät ole yhdenvertaiset ja positiivisella erityiskohtelulla tulisi huomioida erityisesti taajaman ulkopuolella olevat lapset. Tämä toimenpide edistäisi ohjelmassa kirjattuja segregaation ehkäisemistä, alueiden tasapuolista kohtelua ja lasten hyvinvoinnin edistämistä.

- Esitetään palveluverkon selvityskohteisiin (s. 81):
  Selvitetään myös yläkoulun ja nuorisotilan sovittamista jatkossa Kirkonkylälle.

  Perusteena on, että Kirkonkylä on nauhataajaman keskellä ja etäisyys Kirkonkylältä itään ja länteen on yhtä pitkät. Nuorilla on mahdollisuus liikkua pyörällä, mopolla ja bussilla itsenäisesti ja saavutettavasti alueelle. Rakokivessä ei ole vapaata tonttitilaa yläkoululle muutoin kuin nykyisen Nastopolin kiinteistön tilalle. Saneeraustilanteessa nuoret ohjattaisiin parakkeihin joka tapauksessa Kirkonkylän tyhjille tonteille. Lisäksi Kirkonkylän koulun piha tarjoaa ulkoliikuntapaikan opetukselle.

  Kirkonkylä tulee menettämään asukkaita julkisten palveluiden siirtyessä Rakokiveen. Koulun toteutumisella Kirkonkylälle vahvistettaisiin myös

alueen sosioekonomista tilannetta ja alueen kehittymistä. Samalla ehkäistään palveluiden liiallista keskittymistä yhdelle alueelle ja tuettaisiin nauhataajaman eri osien elinvoimaa.

Kolava-Kujala

- Väestömäärä on jatkaa kasvuaan alueella. Ehdotus palveluverkon selvityskohteeksi:
  Kariston alakoulun laajentaminen ja nuoriso- ja yhteisötilojen mahdollistaminen alueelle.

  Perusteena on, että Karistoon on kaavoitettu lisärakentamista. Alakoulun lapset eivät mahdu tällä hetkellä koulun tiloihin. Lisäksi alueella ei ole nuorisotilaa, mikä on osaltaan vaikuttanut nuorten häiriökäyttäytymiseen alueella. Alueellisten Kerro Pois! -keskustelujen ja kevään perheiden kyselyn perusteella nuoret kaipaavat matalan kynnyksen hengailupaikkoja. Alue kaipaa myös yhteisöllistä kokoontumistilaa kaikenikäisille.

  Valtuustosopimuksen 2025–2029 tavoitteena on parantaa asukkaiden turvallisuutta eri toimijoiden yhteistyöllä, tunnistaa häiriökäyttäytymistä ja turvattomuutta nykyistä varhaisemmin sekä vahvistaa varhaisen puuttumisen toimintamalleja. Lisääntyneen ilkivallan ja häiriökäyttäytymisen vuoksi tarvitaan kaupungin, nuorten ja ikääntyneiden yhdessä suunnittelema vapaa-ajan tila, joka tukee yhteisöllisyyttä, hyvinvointia ja ennaltaehkäisevää työtä.

- Uudelle kaavoitetulle alueelle Karistonrinteeseen ja Karistonmäkeen on tulossa 100 omakotitalotonttia, 11 rivitalotonttia sekä kytkettyjen pientalojen tontteja. Kunnallistekniikan rakentaminen alkaa jo vuonna 2027. Tämä haastaa alueen palvelut ja myös julkisen liikenteen. Lisäksi ELY on suunnitellut eritasoliittymää valtatie 12:sta Kujalaan Kankaanpäänkadun läheisyyteen. Tämä vaatii myös kaupungin investointeja niin teiden kunnostamiseen, päällystämiseen kuin julkiseen liikenteeseen. Tällä hetkellä Kankaanpäänkadun Villähteen puoleisen alueen asukkaiden lähin joukkoliikennepysäkki on pisimmillään 1,6 kilometrin etäisyydellä.

Alueen bussireitistö, -vuorot ja -pysäkit tulee ottaa myös uudelleen tarkasteluun. Alueiden kaavoittamisen ja palveluiden tulee kulkea käsi kädessä.

Lahdessa 27.8.2026

Lahden kaupunki
Lahden itäinen kumppanuuspöytä
p. 044 769 8695
kumppanuuspoydat@lahti.fi

Jakelu

Lahden kaupungin kirjaamo
Lahden aluepalvelutoimikunta/puheenjohtaja Kimi Uosukainen
Kehittämisjohtaja Sari Alm

Tiedoksi

-

24.8.2026

Kerro pois! -tilaisuuden koonti

Tila-värien merkitykset:

- ***Edistetään***
- ***Selvitetään***
- ***Tiedoksi***
- ***ePalaute***
- ***Teemakysymys***

Tilaisuus: Kerro Pois! -karkkia ja keskustelua Nastolan leikkialueilla (Turranmetsä ja Niinitie)
Päivämäärä: ke 19.8.2026
Osallistujat: yht. 60 henkilöä, 44 keskustelua (Turranmetsä 50, Niinitie & muut 10)
Kumppanuuspöytä: Itäinen kumppanuuspöytä (8 hlöä) ja leikkialuetoimikunta (7 hlöä)

Teemakysymykset

1. Lapset: Mitä haluatte tänne? /Mitkä on kivoimmat leikit tai leikkivälineet?
2. Nuoret: Millaisia paikkoja toivoisit oleskeluun?
3. Aikuiset: Millaisia leikkialueiden tulisi olla, että lapset ja aikuiset voisivat viettää yhdessä aikaa?
4. Muut kommentit, ideat ja palaute

Tila	Teema	Asukaskommentti	(lkm)	Toimenpide	Aikataulu
	Viheralueet ja puistot	Kisaharjun leikkialue: nuorilla toiveena kiipeilytelineitä ja riippukeinu		Viedään tiedoksi leikkialuetoimikunnalle ja suunnittelijoille sekä koonti aluepalvelutoimikunnalle	elo.26
	Viheralueet ja puistot	Niinitie: Lapset (11 v & pienempiä) toivovat keinuja, liukumäkeä, karusellia, leikkimökkiä, isompaa kiipeilytelinettä, vaijerirataa		Viedään tiedoksi leikkialuetoimikunnalle ja suunnittelijoille sekä koonti aluepalvelutoimikunnalle	elo.26
	Viheralueet ja puistot	Niinitie: Lapset (11 v) toivovat hämähäkkikeinua, hyvää liukumäkeä talvella, valoja		Viedään tiedoksi leikkialuetoimikunnalle ja suunnittelijoille sekä koonti aluepalvelutoimikunnalle	elo.26

	Viheralueet ja puistot	Niinitie: Lapsi toivoo liukumäkeä, talvella hyvää pulkkamäkeä ja pyörärataa suppaan; Nuoret toivovat penkkejä, laavua, kiipeilytelinettä; Aikuinen toivoo valoja		Viedään tiedoksi leikkialuetoimikunnalle ja suunnittelijoille sekä koonti aluepalvelutoimikunnalle	elo.26
	Viheralueet ja puistot	Satukaari: nuorilla toiveena A-keinu ja maatrampoliinia		Viedään tiedoksi leikkialuetoimikunnalle ja suunnittelijoille sekä koonti aluepalvelutoimikunnalle	elo.26
	Viheralueet ja puistot	Turranmetsä: Aikuinen toivoo kiipeilytelinettä lapsille, ylätasanteen hyödyntämistä (esim. seinä, johon potkia palloa), valoja, opastus leikkialueelle		Viedään tiedoksi leikkialuetoimikunnalle ja suunnittelijoille sekä koonti aluepalvelutoimikunnalle	elo.26
	Viheralueet ja puistot	Turranmetsä: Lapsella (4 v) toiveena hiekkalaatikkoon tarvikkeet; lapsilla toiveena (3-6 v) kiipeilyteline ja puut pois leikkikentän ja kävelytien välistä (7 v.); nuorilla toiveena maali, vaijeriliuku, karuselli, A-keinu; Aikuisilla toiveena valaistus, monipuolisia kiipeilytelineitä, opasteet alueelle		Viedään tiedoksi leikkialuetoimikunnalle ja suunnittelijoille sekä koonti aluepalvelutoimikunnalle	elo.26
	Viheralueet ja puistot	Turranmetsä: Lapset (11 v) toivovat valoja, A-keinua, ninja-parkourrataa, maatrampoliinia, liukumäkeä (leikkivät keinupalloa, jalkapalloa, koripalloa), talvella hyvä mäki, joka sopii kaikenikäisille-myös nuorisolle; aikuiset toivovat koko perheelle sopivia välineitä ja kuntoilulaitteita, kuten Kisapuiston leikkialueella		Viedään tiedoksi leikkialuetoimikunnalle ja suunnittelijoille sekä koonti aluepalvelutoimikunnalle	elo.26
	Viheralueet ja puistot	Turranmetsä: Lapset (7-12 v) toivovat kiipeilytelinettä, potkuseinää (maaliseinä), tasapainoiluun esim. puomi kävelyyn, maatrampoliinia, A-keinua; Aikuiset toivovat pöytäryhmää eväiden syöntiin, valaistusta, jumppailupaikkaa, opaste leikkipihalle		Viedään tiedoksi leikkialuetoimikunnalle ja suunnittelijoille sekä koonti aluepalvelutoimikunnalle	elo.26

	Viheralueet ja puistot	Turranmetsä: Lapset toivovat kiipeilytelinettä, kivoja keinuja		Viedään tiedoksi leikkialuetoimikunnalle ja suunnittelijoille sekä koonti aluepalvelutoimikunnalle	elo.26
	Viheralueet ja puistot	Turranmetsä: Lapset toivovat pöytäryhmää, jossa voi syödä --> käynnit lisääntyisivät jos olisi paikka, missä istua		Viedään tiedoksi leikkialuetoimikunnalle ja suunnittelijoille sekä koonti aluepalvelutoimikunnalle	elo.26
	Viheralueet ja puistot	Turranmetsä: Lapsi (11 v) toivoo A-keinua ja normaalia keinuja, kiipeilytelineet		Viedään tiedoksi leikkialuetoimikunnalle ja suunnittelijoille sekä koonti aluepalvelutoimikunnalle	elo.26
	Viheralueet ja puistot	Turranmetsä: Lapsi (7 v) toivovat kiipeilytelineitä, vaijeriliukua, hämähäkkikeinu, aikuinen (35 v) toivoi leuanvetotankoa, renkaita, pihapelimahdollisuutta/jalkapallokenttää, valoja		Viedään tiedoksi leikkialuetoimikunnalle ja suunnittelijoille sekä koonti aluepalvelutoimikunnalle	elo.26
	Viheralueet ja puistot	Turranmetsä: Lapsilla toiveena keinuja (ihan pienille), kiipeilyteline (ihan pienille pyramidin mallinen, kuten Vanhankartanon puistossa), maatrampoliinia, valaistus, kannellinen hiekkalaatikko syrjemmäksi, talvella enemmän mäenlaskutilaa, napakelkka talveksi mäen päälle, putkiliukumäki		Viedään tiedoksi leikkialuetoimikunnalle ja suunnittelijoille sekä koonti aluepalvelutoimikunnalle	

Kerro Pois! -tilaisuus

Mitä alueella puhuttiin – Nastolan leikkialueet (Turranmetsä, Niinitie, Kisaharju 19.8.2026)

Turranmetsän leikkialueet

Leikkialueella puhututti erityisesti leikkialueen monipuolistaminen eri-ikäisille lapsille ja nuorille. Toiveissa korostuivat erilaiset kiipeilytelineet, keinut, vaijeriliuku, maatrampoliini, liukumäki, palloseinä sekä tasapainoiluun ja pallopeleihin soveltuvat välineet. Alueelle toivottiin myös valaistusta, opasteita, istuskelu- ja eväiden syöntipaikkoja sekä aikuisille soveltuvia kuntoilu- ja liikuntamahdollisuuksia (kuten Kisaharjussa). Lisäksi esiin nousivat ylätasanteen ja hiekkalaatikon kehittäminen, leikkialueen turvallisuuden parantaminen sekä talvikäyttöä tukevat ratkaisut, kuten mäenlaskupaikat. Satukaaren kentälle nuoret toivoivat A-keinua ja maatrampoliinia.

Niinitien leikkialue

Leikkialueella puhututti lasten leikkivälineiden lisääminen ja alueen kehittäminen monipuolisemmaksi. Toiveissa korostuivat keinut, liukumäet, karuselli, leikkimökki, kiipeilytelineet, vaijerirata ja hämähäkkikeinu. Alueelle toivottiin myös valaistusta sekä talvikäyttöä tukevia ratkaisuja, kuten pulkkamäkeä. Nuoret nostivat esiin oleskelupaikkojen tarpeen, kuten penkit ja laavun, sekä lisää aktiiviseen tekemiseen soveltuvia rakenteita. Suppa-alueelle toivottiin pyöräreitaa.

Kisaharjun leikkialue

Leikkialueella puhututti nuorille suunnattujen leikki- ja oleskelumahdollisuuksien kehittäminen. Pari varhaisnuorta toivoi erityisesti kiipeilyyn soveltuvia välineitä sekä riippukeinua.